

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. VIII. 9 • Nr. 2007

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

KAUNO IVYKIAI ATSILIEPE SOV. RUSIJOJE

• "DER SPIEGEL" vokiečių populiarius laikraštis plačiai nušviesdamas įvykių Kaune, mini kad Romo Kalantos tragiškos mirties savaitėje ten vyko išpuodingos demonstracijos. Kalantos šeima, jo tėvas esąs inžinierius ir komunistų partijos narys, gyvena Kauno priemiestyje Viliampolėje. Po jau visiems žinomų rusų pastangų nuslėpti Romo laidotuves, Viliampolėje buvo susirinkęs didelis būrys lietuvių jaunimo ir pasileido į Kauno miesto centro gatves. Pradžioje rusai buvo tiek įbaiginti, kad tik bailiai žvalgėsi į šią eiseną ir nedrįso jaunuoliams priešintis. Demonstrantai

bombardavo plytomis ir akmenimis komunistinių įstaigų namus, padegė policijos automobilį. Kai policija nepajėgė jaunuolių demonstracijas išsklaidyti, tada buvo iškviesta į Kauno dagestaniečių divizija kuri esanti vadinama "Dikąja divizija" - laukinė divizija.

"Der Spiegel" pažymi, kad Kauno įvykiai turėjo atgarsį daugelyje Sovietų Rusijos vietų, net pačioje Maskvoje. Ten susistiprėjęs opozicinių gaivalų veikimas. Laikraštis net pastebi, kad kvietimai streikuoti ir reikalauti geresnių gyvenimo sąlygų irgi surišti su įvykiais Kaune.

PEKINAS PRIEŠ MASKVĄ

Mao Tze Tungo šalininkai vis labiau plečia savo įtaką, kuri net pasiekia Sovietų Rusiją. Štai neseniai buvo spaudoje rašoma, kad Ukrainoje įvykdyta daug areštų vietos inteligentų tarpe. Ir jie visi kaltinami, kad priklausė... Mao Tze Tungo šalininkų kuopelėms. Šie persekiojimai palietė 150 asmenų. Net vietiniai komunistiniai laikraščiai Kijeve po to rašė, jog tai buvęs kiniečių ir ukrainų suokalbys prieš Kremliu. Toliau aiškinama, kad priešiški Maskvai ukrainiečiai gaudavę tiesioginius nurodymus iš Pekino. Kalbama, kad ukrainiečiai veikėjai buvę pakviesti į pasotarimus į Pekiną ir ten buvo sudaromi planai kovai prieš Maskvą. Dar reikšmingiau, kad Munchene, o taip pat Ka-

nadoje būk tai veikia organizacijos, kurių kryptį nustato Pekinas. Savo ruožtu Pekino radio stotis varanti aršią propagandą prieš Maskvą ukrainų kalba.

Vėliausiomis žiniomis Lenkijoje jau pradėjęs veikti vadinamas "samizdat" kuris išleidžia slaptus raštus nukreiptus kaip prieš Maskvą, taip pat ir prieš dabartinę Varšuvos vyriausybę. Tuose leidiniuose Varšuvos valdžia kaltinama pataikavimu Maskvai, nurodoma, kad daug gerybių iš Lenkijos išgabenas rusams, o lenkai už tai, girdi, nieko negauna. Dabartinis Lenkijos vadas Gierėkas vadinamas svarbiausiu rusų-imperialistų pataikūnu. Šiuose leidiniuose bando dikretituoti Varšuvos

KANADOS ŠIAURĖS GROŽIS

valdžios viršūnės ir nurodoma, kad greta Varšuvos Chelanove esantis seksualinis klubas, kuriame aukštieji lenkų politburio vyrai kelia orgijas. Albanijoje gyvena 1964 metais pabė-

gęs buvęs komunistinis Varšuvos veikėjas Mijalas, kuris leidžia Pekino dvasioje laikraštį, tas jo leidinys, slapta gabenamas į Lenkiją. Maskvos slaptoji policija suėmė daug.

BRAZINSKŲ TEISMAS
Prano ir Algirdo Brazinskių byla Ankaros apygardos teisme-Turkijoje, turėjusi prasidėti š. m. liepos 19 d., atidėta rugpjūčio 23 dienai. (E)

A. SNIEČKUS PRIEŠ LIE- TUVOS JAUNIMĄ

Vilniuje liepos 3 d., įvykusiame partijos CK plenumo kalbą pasakė ir pirmasis sekretorius A. Sniečkus. Apie nacionalizmo pavojus, Vakarų įtaką, iš viso, apie ideologiją pagrindinai jau pasisakė A. Barkauskas. Tačiau partija tiek susirūpinusi Vakarų įtaka jaunimui, kad ir Sniečkui teko šį bei tą išryškinti ir ypač į jaunimą nusižiūrėjus.

Pažymėtina, kad Sniečkus mano, jog esąs nepakankamai kontroliuojamas paauglių elgesys... Sniečkui, kaip ir Barkauskui nepatinka jo apranga ("kai kurie iššaukiamai apsirengę, ilgais plaukais, ne kukliai elgiasi"). Esm. jaunimo dalis dykinėja, ne dirba visuomenei naudingo darbo... Sniečkus pakartojo ir Barkausko siūlymą: "labai svarbu, kad nuo buržuazinės ideologijos įtakos būtų apsaugotas mūsų jaunimas, ypač besimokantis jaunimas".

Po ilgesnės pertraukos Sniečkus šį kartą vėl puolė vad. buržuazinę ideologiją, ypač gi - nacionalizmą. Kova vyksianti be susitakymo... Ir visvien Sniečkus liepos 3 d. pripažino, kad net po šimtmečio ketvirčio "žmonių samonėje yra išlikusių praeities atgyvenų, kurios neretai persipina su religinėmis atgyvenomis".

Matome, kad tas "persipinimas" partijai, okupantui tikrai skaudus. (E)

teko išgirsti. Visi pripa-
žįsta, kad padėtis sunkoka.
tai jau ir be kongreso bu-
vo gerai žinoma. Bet kur
šios negerovės gydymo
priemonės? Jų nesimato.

Spauda dabartiniu metu
kaip buvo priekaištaujama
minėtame pasitarime yra
vyresnio amžiaus asmenų
rankose, jų tvarkoma ir
globojama. Jaunesnieji esą
nuskriausti, jiems nėra
kur pasireikšti. Kažin ar
tikrai taip yra. Juk nuola-
tos girdime šauksmus, kad
jaunuoliai eity į spaudą.
Rodos nėra tokio laikraš-
čio, kurs atstumtų jaunimą.
Visi leidiniai pageidauja
jaunų jėgų. Kas tik pasi-
ryžta, visiems durys at-
viros į mūsų laikraščius.
Lygiai ir laikraščiams va-
dovauti kiek vieną proga
kviečiami jaunosios kar-
tos atstovai. Tik dėja ne
visada panašios pastangos
esti vaisingos.

Žinoma, nenormalu, kai
laikraščius redaguoja jau
pensininko amžiaus sulau-
kė spaudos darbuotojai. Ne
visi jie sugeba pajustimo-
dernųjų laikų dvasią. Ta-
čiau neužmirškime, kad
spaudos darbas mūsų prak-
tikoje nėra pelningas. Rei-
kia ir pasiaukojimo ir
troškimo nugalėti daug
kasdieninių kliūčių. O jau-
nieji labai lengvai gauna
ir malonesnius ir pelnin-
gesnius darbus. Atliekamu
laiku jiems paranku pa-
kritikuoti. Tad pasiryžu-
sių eiti į spaudos darbą
jaunosios kartos atstovų
labai nedaug.

Pajauninti mūsų spaudą
be jokių abejonių reikia.
Kas tai gali atlikti? Tik
patį mūsų jaunoji karta tai
padarys, jeigu eis į spau-
dą, jeigu parodys savo pa-
siryžimą ir norą nugalėti
tuos sunkumus, kuriuos
sutinka kiekvienas mūsų
leidinys. Bet tik nelauki-
me, kad iš tolo žiūrėdami
jaunuoliai spaudai ką nors
gero padarytų.

Tuo tarpu jaunoji karta
gerai reiškiasi demon-
stracijose ir trumpalai-
kiuose žygiuose. Tie šau-
nūs blyksterėjimai, kruopš-
čiame spaudos darbe toli
gražu nepakankami. Vie-
no žaibiško žygio čia ma-
ža, čia reikalinga ištver-
mė, daugelį metų užtrun-
kanti ištvermė ir kietas
pastovumas čia būtinas.

Vienas pačių aktualiau-
sių klausimų, koks šian-
dien rūpi ryžtingai veikian-
čiai ir galvojančiai lietu-
vių visuomenei, be abejo-
nės yra – santykiai jaunimo
su dabar esama mūsų
spauda.

Tuo reikalu jau senokai
rūpinamasi, bet kiekvieni
naujai ateinantieji metai
šią problemą padaro vis
aštresnę. Mūsų pasididžia-
vimas, gausi toli nuo tė-
vynės sienų susikūrusi
spauda, artinasi prie gres-
mingos krizės. Laikraščiai
turi augti ir daryti pažan-
gą, bet ne merdėti, kaip
jau kartais mūsų prakti-
koje pasitaiko. Senųjų
skaitytojų eilės trumpėja.
Vieni miršta kiti pasidaro
pallegusiais ir nesugeba
laikraščius skaityti. Rei-
kalinga papildyti skaityto-
jų kadrus. O iš kur tuos
skaitytojus gausi, jeigu
jaunoji karta atvirai pri-
sipažįsta, kad esamais
laikraščiais nesidomi?

Ši problema reikalauja
didelio plačiosios lietuvių
visuomenės dėmesio. Jei-
gu nebūtų surastas šio
klausimo geras sprendi-
mas, nueitų niekais dau-
gelio dešimtmečių darbas,
mūsų spaudos pionierių
pasiaukojančios pastangos
būtų paniekintos.

Daug uždavinių turėjo
nesenai įvykęs jaunimo
kongresas Chicagoje. Tuo
tarpu gyvenama bendrais
ir tenka pripažinti, miglo-
tais išpučiais. Kokie bus
rezultatai ir aplamai, ar
mes pajusime sudėtų, jau-
nimokongresą organizuo-
jant pastangų žymesnius
vaisius, parodys ateitis.

Žinoma, gerai, kad buvo
skirtas vienas susirinki-
mas kongrese spaudos
reikalams. Ironiškai
skamba, kai paskaitai pra-
nešimuose iš kongreso,
jog šiuo reikalu susido-
mėjo negausus kongreso
dalyvių skaičius. Atėjo pa-
siklausti ir pasikalbėti
tik "suinteresuotieji", tik
šoku at kitoki būdu ar-
timesni spaudai asmenys.

Ir kalbėta tik bendrais
posakiais, nieko naujo ne-
2 psl.

SOVIETŲ SĄJUNCA IR KI-
NIJA PAVERČUSIOS 172,
107,000 ŽMONIŲ

Ryšium su liepos 16-22
d. JAV-se atžymėta Pa-
vergtųjų Tautų savaitė,
kalbėjo sen. James L. Buc-
kley. Jis priminė, kad laik-
raštyje "N. Y. Times" ra-
dės dvi žinias: apie britų
naujus duomenis dėl Katy-
nų žudynių tūkstančių len-
kų karių kaltininkų ir dėl
trečiojo susidėginimo Lie-
tuvoje. Šie du įvykiai, pa-
sak senatoriaus, turi ben-
drą bruožą – jie primena
likimatų, kurie buvo vir-
tę komunistinio imperia-
lizmo aukomis. Buckley
pabrėžė, kad Sovietų S-ga
ir kom. Kinija yra paver-
gusios 172,107,000 žmonių,
toliau nurodė, kad, esą,

pastaruoju metu nesą ma-
dinga kalbėti apie "sovietų
komunizmo imperialistinę
bei agresyvią politiką".
Tačiau to negalima pasa-
kyti apie pavergtuosius,
kuriems visai aišku, ką
reiškia pavergtoji tauta.
Tai gerai numano vyrai bei
moterys, stebėję rusų tan-
kus, triuškinančius Čeko-
slovakijos laisvę. Lenkų
darbininkai, 1970 metais
kėlę maištą prieš komunis-
tų rešimą, lietuviai, pa-
sauliui skelbę skundą dėl
politinės ir religijos lais-
vės ir Tibeto pabėgėliai
visame pasaulyje.

Sen. Buckley savo reikš-
mingoje kalboje reikšė su-
sirūpinimą dėl pavojaus
JAV-bėms slopinti ligšio-
linį išpareigojimą paverg-

toms tautoms kleisti tie-
sos bei vilties "oržius ir
ypatingai radio bangomis.
Tai liudija siekiai apkar-
pyti Amerikos Balso lėšas
ar visai sustabdyti Lais-
vosios Europos bei Lais-
vės radijų transliacijas.
Buckley nupasakojo pasku-
tinių mėnesių įvykius pa-
čioje Sovietų Sąjungoje
(mūgiai pasipriešinimo
judėjimui), Lietuvoje, ki-
tose Baltijos respublikose,
Čekoslovakijoje (čekų pa-
triotų naujos bylos) ir kt.
Savo kalbą sen. Buckley
baigė, reikšdamas viltį,
kad pavergtųjų kraštų gy-
ventojų troškimai būtų įgy-
vendinti ir jis atkreipė dė-
mesį į reikalą vertinti tas
laisves, kuriomis gali di-
džiūotis JAV-bės.

PAVOJINGOJI BURŽUAZINĖ IDEOLOGIJA

Vilniuje liepos 3 d. įvy-
kusiame partijos plenume,
be pranešimų, buvo ir dis-
kusijų. Kai kurių dalyvių
mintys, atpašakotos "Tie-
soje" vertos dėmesio. Par-
tijos pareigūnas V. Kojala
iš Vilniaus teigė: iš visos
eilės jaunuolių Vilniuje,
dirbusių įmonėse, net 90
procentų nebuvo išklause
nei vienos (partinio turinio)
paskaitos... V. Morkūnas
komjaunimo vadovas, štai
ką pasakojo apie Vakarus
ir Lietuvos jaunimą: "Bur-
žuazinė ideologija stengia-
si į savo pusę palenkti pir-
miausia pasyvius, visuo-
meniniame gyvenime ne-
dalyvaujančius jaunuolius".

KOVA SU GIRTAVIMU LIETUVOJE

"Girtavimas darosi vis
labiau nepakenčiamas" –
pirmiausia pabrėžiama
Lietuvoje paskelbtame,
liepos 8, "Take dėl prie-
monių kovai su girtavimu
ir alkoholizmu sustiprin-

O svarbiausia nereikia
leisti užgesti vyresniosios
kartos iškiepytai idėjai,
kad kiekvienas didelis ar
mažas, o būtinai turi savo
spaudai padėti gyvuoti. Tik
tada neturėsime spaudos
merdėjimo būklės, kuri
neišvengiama, jeigu mū-
sų spauda nesulauks jau-
nosios kartos gilių mei-
lės.

ti". Griežtų priemonių tai
kovai vesti reikėjo anks-
čiau ir tik Maskvai nese-
niai paskelbus apie jos
priemonės, rešimo parei-
gūnams Lietuvoje – va-
dinamai Aukščiausiąjai Ta-
rybai beliko skelbti savo
įsaką.

Jis turi septynias dalis.
Jis nurodoma už alkoholi-
ninių gėrimų vartojimą,
girtų pasirodymą viešose
vietose, už įtraukimą ne-
pilnamečių į girtavimą, už
transporto priemonių vai-
ravimą, esant neblaiviam
ir kt. Numatytos piniginės
baudos, patalpinimas iš-
blaivinimo įstaigose ir kt.
Pvz. girtų pasirodymas
viešose vietose baudžiamas

mas bauda nuo trijų iki 10-
rublių, nepilnamečio nu-
girdymas – iki 30 rublių,
neblaivus vairuotojas bau-
džiamas bauda nuo 10 iki 30
rublių ir iš jų atimama teis-
ė vairuoti iki dviejų metų
ir t. t. Piktybiniai girtuok-
liai (alkoholikai) gydomi
priverstinai. Kovai su gir-
tavimu sušarytos komisi-
jos... (F)

● KATALIKŲ KUNIGAS
Reinholdas Dorlandas Hai-
foje rabinų tarybos spren-
dimu priimtas į žydų tikė-
jimą. Tai ypatingas atsiti-
kimas, kad kunigas priim-
tų žydų tikėjimą, nors ir
anksčiau apsitaikydavo,
kad katalikai, kaip ir patys
žydai keisdavo tikybą. Ši
įvykį galima pateisinti tik
tuo, kad minėto kunigo mo-
tina buvo žydė.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage
guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published
by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722
George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00.
Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atski-
ras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai
atitinka redakcijos nuomoni. Rankraščiai trumpinami ir
taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš
anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla
neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

**JUOZĖS
KRIŠTOLAITYTĖS -
DAUGĖLIENĖS
"SKAMBĖKITE
DAINOS" PLOKŠTELĖ.**

Savo dainavimo grožį ir patyrimą, savo muzikinį išsilavinimą bei jo išgyvenimą, solistė Juozė Krištolaitytė įpynę į nesenai jos išleistą plokštelę "Skambėkite Dainos".

Jau pats pavadinimas rodo jos entuziastingą norą džiaugtis lietuviškomis dainomis.

Amerikoje solistė Juozė Krištolaitytė dainavo daugelyje koncertų, pradedant nuo Bostono, New Yorko iki Los Angeles, o taip pat ir Kanadoje. Solistė dalyvavo televizijos programose; dainavo su simfoniniu orkestru, Čiurlionio Ansambliu. Ji surengė dainų ir arijų koncertus, recitalius. Dainavo Gildos partiją Rigoletto operoje, kurią statė Čikagos Lietuvių Opera.

Juozė Krištolaitytė toliau studijavo dainavimo meną, brendo muzikaliai.

Svarbu jai buvo taip pat dainuoti gražia lietuvių kalba, net ir tarptautinius kūrinis.

Viena tų minčių ir paragino Juozę Krištolaitytę išleisti savo dainų plokštelę.

Pirmoje plokštelės pusėje ji pasirinko tris Stasio Šimkaus, vieną Gaubo, vieną Tallat-Kelpšos, Indros ir tris Kazio-Viktoro Banaičio dainas.

Visos pasirinktos liaudies dainos yra išraiškingos ir gražiai dera tartum sudaro lietuviškų dainų pyne.

Antroje dalyje solistė įdainavo dvi Mocarto dainas, vieną Šuberto, Rachmaninovo, Banaičio originalią kompoziciją "Tulpės", Eckerto ir Donicetti "Čigonė".

Jei pirmosios dainos

pasižymi švelnumu, bei trapumu, taip tinkamu dainininkės balso charakteriui, tai Eckerto "Kalnų daina", pilna romantinio ilgesio suteikia didesnių vokalių išraiškos galimybių, o Donicetti "Čigonė" įrodo jos koloratūrinio soprano sugebėjimus ir vokalinį tempermentą.

Solistę pianinu palydi muz. Genovaitė Karskienė.

Plokštelę gausit rašdami tokiu adresu:

J. Krištolaitytė-Daugelienė
1139 Dennis Circle,
Cleveland, Ohio, 44121.

Aldona Augustinavičienė.

Aleksandras Arturas Mičiūdas, Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirmininkas, dalyvavęs II PLJ kongrese ir jaunimo stovykloje

● **PENSININKŲ**, pasitraukusių iš aktyvaus darbo, vyresnio amžiaus asmenų aprūpinimas šiais laikais sudaro visoms valstybėms didelį rūpestį. Daugelyje valstybių išmokamos pensijos nepakankamos. Kanadoje pensininkai nors turi ir labai kuklias pensijas, bet turi ir kai ku-

rias privilegijas. Čia visa nevaržoma, kur pensininkas nori gyventi. Pensininkas nuo 18 m. savo amžiaus 20 m. išgyvenęs Kanadoje gali išvykti į kitą kraštą šešiams mėnesiams ir gauti jam priklausančią pensiją. Lygiai Kanada moka pensiją tiems, kurie čia išgyveno 40 m. ir dirbo, bet pensijos amžiui atėjus atsidūrė užsienyje. Pastarųjų laikų vyriausybės patvarkymais reguliuoja pensijų sumas, atsižvelgiant į tai, kiek pabrangsta bendros pragyvenimo išlaidos. "Guaranteed Income Supplement Program" sudarė didelius pagerinimus pensininkams. Bet išmokant pensijas atsižvelgiama į pensininko medžiaginę būklę, siekiant, kad jokių pajamų neturintieji pensininkai nebūtų skriaudžiami.

● **DIDMIESČIŲ** gyventojai kenčia nuo triukšmo. New

Pasaulio Jaunimo kongreso stovyklos ruošimo komisija Kanadoje. Iš kairės: L. Gustainytė, R. Sakalaitė, G. Juozapavičiūtė, K. Parešytė, A. Gutauskas, G. Breichmanas ir K. Šeštukas.

Yorke bus draudžiama muzikinė reklama, ledų pardavėjai negalės skambinti varpeliais, negalima bus naudoti radio aparatus viešose vietose ir traukiniuose, automobilių vairuotojai turės kiek įmanoma sumažinti pavojaus signalus. Bus draudžiama auto mašinoms kelti triukšmą. Dirbtuvės ir fabrikai pri-

valės irgi sumažinti triukšmą. Triukšmautojai bus smarkiai baudžiami.

● **VALENTINOS IR STEPO MINKŲ** populieri radio programa Naujoje Anglijoje rugplučio 13 d. Romuvos parke turės gegužinę, kurios metu bus renkama "Miss Lithuania of New England".

Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus ir Vokietijos jaunuoliai Jaunimo Kongreso dalyviai.

LONDONO "JAUNOJI BALTIJA", priauganti žokėjų ir daininikų grupė. Dešinėje: mokytojai: Liucija Petrašiūnaitė ir Marijus Chainauskas.

PIRMIEJI KANADIEČIAI

Apie tuos kanadiečius, kuriuos rado ateiviai, atsikeldami į šį kraštą, kažkodėl rašoma nepalankiai ir jie yra apibūdinami, kaip primityvūs žmonės. Betgi Amerikos kontinento šiaurėje gyvenusieji indėnai verti didelio dėmesio. Baltieji žmonės iš pačių pradžių nebuvo indėnams palankūs. Knygose, filmose ir keliauninkų pasakojimuose indėnai pavaizduojami neteisingai. Lygiai ir baltieji misionieriai į indėnus žiūrėjo nepalankiom akim. Jie manė, kad baltasis žmogus turi indėnui nurodyti tikrą jo gyvenimo būdą. Net ir jų pavadinimas buvo klaidingas, o kas svarbiausia nekas nesirūpino šią klaidą atitaisyti. Juk indėnais jie vadinami tik todėl, kad savo laikų Kolumbas, paslėkęs Amerikos krantus, manė, jog pateko į Indiją, tad ir Amerikoje rastus gyventojus jis pavadino indėnais. Išdidumo apimti baltieji tingėjo paklausti vietinius gyventojus, kaip jie patys save vadina.

Juk žinome, kad pirmuosius atvykėlius vietiniai

gyventojai sutiko švetingai ir maloniai. Jau pirmosios žiemos baltasis ateivis negalėjęs būtų iškentėti, jeigu jam tada nebūtų pagelbėję vietiniai gyventojai. Čia turim pakankamą įrodymą, kad indėnai priklauso garbingai žmonių giminei.

Indėnų padermės pasižymėjo taurumu, jų savitarpiniai santykiai išaugę laiko tekmėje buvo verti pagarbos. Tačiau baltasis ateivis iš tolo vertino savogerus kaimynus ir dažnai juos be pagrindo kaltino atsikilimu ir kitomis neigiamybėmis. Tiesa, žmonės, anksčiau gyvenusieji šiaurės Amerikos kontinente nebuvo panašūs į baltuosius ir turėjo savitus papročius bei skirtingą gyvenimo būdą. Jų religiniai įsitikinimai nebuvo vulgariai "pagoniški" bet pasižymėjo taurumu. Pažymėtina, kad tarp atskirų genčių ir giminių nebūdavo karo veiksmų. Atrodo, kad ir tokio reikalo nesusidarydavo. Jie gyveno neapbrėptuose žemės plituose, o visokio maisto ir jiems reikalingų gėry-

bių buvo visiems pakankamai. Kiekvienas anuometinėje Kanadoje galėjo ramiai sau gyventi. Reikia dar pridėti, kad indėnai, kol gyveno patys vieni be baltųjų ateivių, visai neturėjo karinio pobūdžio ginklų. Jų ginklai buvo skirti medžioklei – žvejybei. Tie ginklai buvo primityvūs, bet indėnai juos vartojo nepaprastu meistriškumu.

Baltieji atvykę į Kanadą čia rado indėnus auginančius tabaką, kukuruzus/cornus/bulves, tomatos-pamidorus, saulėgražas, įvairiausių rūšių pupas, o taip pat naudojančius maistui klevų sunką arba Lietuvoje gerai žinomą sulą.

Tad baltasis žmogus daug ko išmoko iš indėnų. O atsilygindamas už tai jis juos išmokė kariauti, naudoti tokius taisyklais pavoje, kaip šautuvus ir pasiūlė jiems tokius peilius, kurie kaip tik labai tiko skalpams imti... Nors buvo paskelbta tokia žinia ir buvo įtikinėjama, kad skalpuoti, tai indėnų senas paprotys. Bet nešališki praeities

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE

**JANSONŲ VAŠARVIETĖS
VILOJE**

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalmynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

tyrinėtojai, sako, kad šis žiaurus paprotys kaip tik baltųjų buvo propaguojamas, nes jie pradėjo už skalpus brangiai mokėti. Patirta, kad prancuzas Quebeco gubernatorius maždaug 1700 metais višai paskelbė, kad jis už kiekvieną skalpą duos šautuvą, keturis svarus parako ir du svarus švino. Visos šios dovanos buvo duodamos už anglų skalpus... Kitur Amerikoje irgi buvo duodamos dovanos už skalpus, bet buvo reikalaujama jau indėnų skalpų. Nereikėtų kaltinti vienus indėnus už skalpų biznį, nes ir baltieji tai praktikavo, nes tai buvo neabejotinai "geras biznis".

Kanadoje, kai baigėsi 1812 metų karas, toliau jau prasidėjo taikos laikotarpis. Bet toliau į pietus Amerikoje dar ilgus dešimtmečius buvo susidurymų su tais pagrindiniais šio kontinento gyventojais, iš kurių baltieji atiminėjo žemes, o taip pat juos beatodairiniu būdu skriaudė. Nors buvo gražių aiškinimų, bet tik vieni indėnai gerai atsimeina kiek skausmo teko jų giminei iškentėti.

Kanados indėnai turėjo labiau ramias gyvenimo sąlygas jau todėl, kad čia žemių niekada netrūko, o taip pat kiti turtai buvo žymiai gausesni. Jeigu toliau į pietus buvo susidariusi tokia padėtis, kad naujas žemesblatieji galėjo gauti tik vienu būdu – išnaikindami vargšus indėnus, tai

Kanada ir šiuo požūriu buvo skirtingoje padėtyje.

Kanados indėnai tačiau ir šiandien turi problemų, kurių baltieji vis dar nenori suprasti. Naujieji Kanados ateiviai, kurių dauguma priklauso tokioms tautoms, kurios istorijos bėgyje pačios nemaža skriaudų patyrė, be abėjonės greičiau supras indėnų būklės sunkumus.

KANADOS PILIETYS

KANADOS PILIETYBĖS ĮRODYMAI

Kanados pilietybės įrodymui esama dviejų rūšių dokumentų. Pirmiausia, kiekvienas naujas pilietis gauna pilietybės dokumentą, kai jam pripažįstama Kanados pilietybė. Bet prankiausia turėti mažą, telpantį piniginėje celofanu padengta kortelę. Ji gali tarnauti kasdieniame gyvenime asmens įrodymu ir yra labai patogi. Todėl tie, kurie tokios asmens kortelės neturi, turėtų kreiptis į Citizenship registration Branch. Išduodama šią kortelę įstaiga ima du dolerius išlaidoms padengti.

● KANADOJE sergantieji ir dėl kurių nors priežasčių nesinaudojantieji ligo-

(Canadian Scence)

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

INDĖNAS TRADICINĖJE APRANGOJE.

Foto: Canadian Scence

PRANO IR ALGIRODO BRAŽINSKŲ LIKIMAS

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas š. m. birželio 6-28 d. lankėsi vak. Europos penkiose valstybėse: Ispanijoje, Italijoje, Turkijoje, Fed. Vokietijoje ir Šveicarijoje. Dr. Valiūnas Turkijoje, nuo 1971 m., lankėsi jau ketvirtą kartą.

Brazinskai, - pasakojo dr. Valiūnas, - laukia teismo jau daugiau pusantrų metų. "Aišku, mums rūpi, kad Brazinskių byla įmanomai greičiau prasiųdėtų, nes byla teisme atsidūrus, Turkijos vyriausybė negalėtų Brazinskių gražinti Sovietų Sąjungai, be to, mums rūpi, kad Brazinskai kaip galima greičiau būtų laisvi". Pasakutinėmis žiniomis, vienas iš penkių Ankaros apygardos teismų - antrasis, Brazinskių tėvo ir sūnaus, būtų turėjo pradėti spręsti š. m. liepos 19 d.

Apygardos teisme būtų, be pirmininko, sprendžia dar du teisėjai. Sprendimas daromas paprasta dauguma. Dabar neįmanoma pasakyti, kokią teismas skirs bausmę, gi dėl sūnaus, Algio, kadangi jis įvykio, 1970 m. spalio 15

d., metu buvo nepilnametis, reikėtų tikėtis, kad jis galės būti išteisintas ir galėtų išvykti iš Turkijos.

Dr. Valiūnas toliau pažymėjo, jog Brazinskių gynėjas adv. C. Yardimci teismo byloje numatė iškelti tai, jog Brazinskai nėra kriminaliniai nusikaltėliai, bet politiniai pabėgėliai. Svarbūs gynybos argumentai yra tie, jog Brazinskai pradėjo šaudyti lakūnams lėktuvą pradėjus manevruoti (piketuoti), gi lėktuvo palydovė mirė ne virš sovietų teritorijos, bet Turkijoje. Dėl sovietų spaudimo - Valiūno žinios, dar š. m. liepos mėn. pradžioje Turkijos ambasadorius Maskvoje buvo iškviestas į sovietų užsienio reikalų ministeriją ir jam buvo įteikta dar viena nota dėl Brazinskių gražinimo. Rusų spaudimas būvęs ypač didelis prieš Počgorno atvykimą Turkijon š. m. balandžio mėn. Tačiau Vlikui pavykę tuos rusų norus sustabdyti. Vlikas pasiryžęs ir toliau Brazinskius remti moraliai ir materialiai.

KUO KALTAS LIETUVOS JAUNIMAS

Vilniuje sukvietas Lietuvos kom. partijos Centro Komiteto 6-sis plenumas. Dėl pasiruošimo Sovietų Rusijos įkūrimo 50-sioms metinėms kalbėjo CK sekretorius A. Barkauskas.

ĮVYKIAI LIETUVOJE

Jis savo kalbą skyrė beveik išimtinai vadinamam ideologiniam darbui. Barkauskas tik vienoje vietoje paminėjo "chuliganus" Vilniaus Sporto rūmuose, tačiau visi jo puolimai, nukreipti prieš "buržuazinę propagandą", jos paaštrėjimą, prieš nacionalizmą ir Vatikaną. Jis atsiliepė į susidėginimus, riaušes, studentų demonstracijas, atgarsis į lietuvių tautos pareikštą protestą prieš priespaudą.

Pasak A. Barkausko, visur esanti pažanga, socialistinis lenktyniavimas, bet... liūdni reikalai stebimi ideologijos srityje. Ir čia partijos sekretorius apie idėjinius priešus kalbėdamas juos taip vaizdavo:

"pastarieji gana gudrūs ir klastingi"...

NUODIJAMA LIETUVOS JAUNIMO SAMONĖ...

Jis teigia: "Prisidengdami liberalizmo skraiste, imperializmo apologetai tebebando nuodėti tarybinių žmonių, ypač jaunimo, samonę". Toji Vakarų propaganda, pasak Barkausko, "tengiasi pakirsti tarybinių žmonių idėjinius įsitikinimus..." ir dėl to jis kviečia atitinkamai reaguoti "į visas mūsų priešų ruošiamas ideologines diversijas".

Barkauskas pasisako už internacionalizmą ir griežtai smerkia nacionalizmą. Pasak jo, tas nacionalizmas "vienur dedasi kovotoju už praeities palikimo išsaugojimą, kitur kokuoja su religija... spekuliuoja meile gimtajam kraštui... skatina emigrantines nuotaikas". Nacionalizmo tikslas antrajam sekretoriui esąs toks: silpninti tautų draugystę,

sukelti antitarybines nuotaikas.

PUOLA BAŽNYČIĄ, SIŪLO DEMASKUOTI DVAISIŠKIUS...

Čia buvo proga susidurti su dvasiškiais, su Bažnyčia - esa, jų veiksmams turį nacionalistinį atspalvį, o dvasiškių dalis esanti reakcingai nusiteikusi. Lietuvos dvasiškiamas mestas aiškus kaltinimas - jie paželdžia įstatymus kultū klausimais...

Barkausko pagrindiniai priekaištai literatūrai: patalkaujama miesčioniškam skoniui, pigiai vaikomasi "mados", kai kuriuose kūriniuose jaučiamas patriarchalinio kaimo idealizavimas...

JAUNIMAS MĖGDŽIOJA VAKARAMS

Atrodo, kad Lietuvos jaunimas, jo elgesys šiuo metu partijai nepaprastai svarbus. A. Barkauskas teigia, jog komunizmo priešai, greta antikomunizmo, siekia "perkelti savo gyvenimo elementus, per juos veikti ir jaunimo samonę bei idėjinius įsitikinimus".

Partijai tas "buržuazinio gyvenimo būdo pamėgdžiojimas" tiek baigus, kad Barkausko žodžiais čia jau slypi "žalingos anarchistinės, antivisdominės nuotaikos". Išniro ir partijos prisipažinimas: taip, Sporto rūmuose (Vilniuje) triukšmavę... chuliganai, jų pavardės paskelbusi spauda, tai būvę "įžūlių išsišokėlių žygdarbiai".

JAV DEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMA

Nelengvoje kovoje įvyks tančius rudenį rinkimuos JAV demokratai nori pasirodyti itin radikalūs. Savo konvencijoje jie sudarė pagrindinę įsidėmėtiną programą.

Jie žada tuojau baigti Vietnamo karą ir reikalauja jau dabar sustabdyti ten karo veiksmus. Taip pat jų manymu reikia ištraukti nedelsiant iš Vietnamo visas Amerikos karo pajėgas. Po to, kai bus baigtas karo veiksmas Vietname, jų siūlymu turi būti paskelbta amnestija dezertyrams, kurių esama nepaprastai daug pasislėpusių Kanadoje ir Europoje. Tuojau turi būti gražinti visi karo belaisviai.

Demokratai atsisako nuo karo prievolės. Karo pajėgas turi sudaryti savanoriai.

Amerikos karo pajėgos Europoje turi būti sumažintos.

Mokesčių srityje demokratai siūlo reformas ir žada atimti dabar esančias privilegijas kai kuriems sluoksniams, kurie mokesčių naštos dabar visai

Dar kiti neigiami reiškiniai, Barkausko paminėti: girtavimas, amoralumas, vietininkiškos nuotaikos, kyšininkavimas, miesčioniškumas. Partijai ir prieš tuos, kurie "pernelyg vaikosi į valiausių buržuazinio pasaulio madų", prieš ilgaplaukių kūtvėlas, hipių pamėgdžiotojus...

nejaučia.

Bendru nusistatymu jie ryžtasi reformuoti socialį draudimą ir neturtinigiems pašalpų programą.

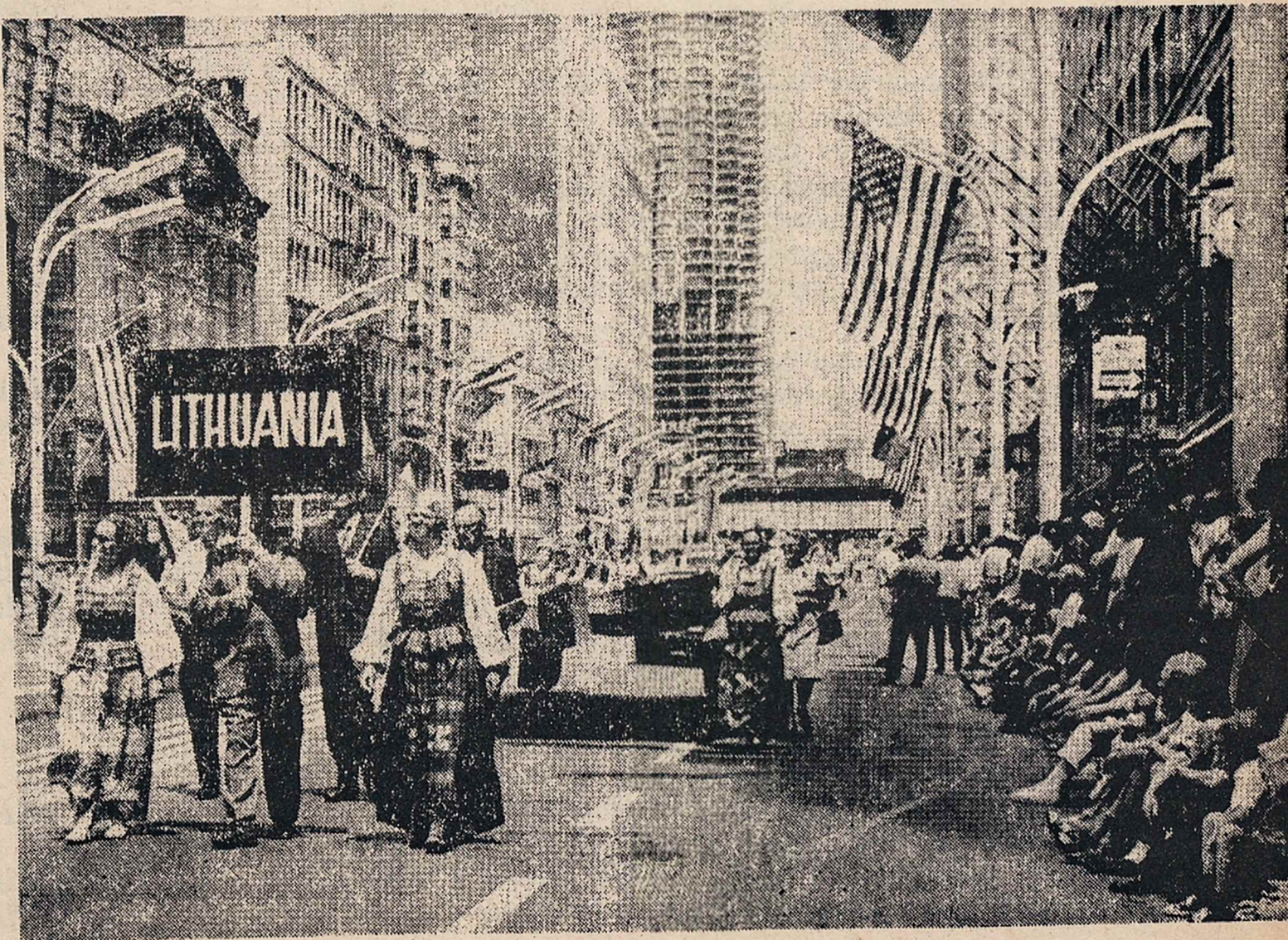
Demokratai skelbia, kad suteiks darbą visiems, o žemiausias atlyginimas bus pakeltas iki 2 dol. 50 centų į valandą.

Demokratai nusistatę sulaukyti bet kokią pagalbą Graikijos karinei vyriausybei.

Nors buvo siūlomas, bet demokratai atsisakė į savo programą įjungti abortų laisvę, o taip pat jie nenori globoti homoseksualistų.

● MOTERŲ okup. Lietuvos Aukščiausioje Taryboje praeitais metais buvo 97 arba 32,3 procentų visų delegatų.

● LEONAS PRAPUOLIS vienas iš 1941 m. sukilimo organizatorių, mirė Čikagoje liepos 25 d. Jis, gimęs 1913 m., buvo ilgameitis pagrindinio veikėjas, vedęs kovą su dviem okupantais. 1941 m. birželio 23 d. Prapuolienis drauge su sudaryta laikinąja vyriausybe per Kauno radiją paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Po pranešimo buvo sugrotas Lietuvos himnas. L. Prapuolienis nuo 1955 m. gyveno Čikagoje. Atsisveikinimas su veiloniu buvo liepos 28 d., laidotuvis įvyko liepos 29 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

„gtųjų tautų parado“ Chicagoje, miesto centre, liepos 22 d.

PRIEŠ 50 METŲ

PETRAS LELIS

montams ir praplėtimams nes T. H. inžinieriai dažnai ten lankydavosi. Man tekdavo juos ten lydėti. Net pats viršininkas Vogt nekarta buvo atsilankęs Panevėžyje. Iš tų įmonių jie neišvažiuodavo tušti. Panevėžio apskrityje buvo numatyta pastatyti keturios "utelių" įstaigos – Panevėžyje, Kupiškėje, Šeduvoje ir Ramygaloje. (Visoje Lietuvoje apie 100). Bet mes į tas statybas žiūrėjome pro pirštus nes tai nerealaus reikalas o tik priedanga gauti medžiagą. Niekur naujų pastatų nepradėjome o parinkome apleistus mūro namus kuriuose darėme reikalingus nuotelinimui įrengimus. Bet jų nebaigėme...

Gautą medžiagą per Statybos Valdybą naudojome naujų mokyklų statyboms, nors tai buvo uždrausta.

Ūkininkai skundėsi kad negali niekur gauti ukiui reikalingų butiniausių medžiagų: vinių, stiklo, cemento geležies o ypač pasaginių vinių. Sužinojome kad tų medžiagų galima gauti didelius kiekius per vieną statybos bendrovę Vilniuje tik reikia tureti Hauptmanto leidimą jas nupirkti. Tos bendrovės atstovas Kaune inž. A. Mošinskis (dabar Brazilijoje) pasiūlė Apskr. Valdybai tų medžiagų įsigyti kiek norime. Vieną syk Vogt atsilankius, "įrodėme" jam kad vykdome svarbius karo reikalams darbus ir leidimą pirkti medžiagą gavome. Per Mošinski nupirkome 4 vagonus cemento, 5 tonas vinių ir didelį kiekį stiklo. Su cemento pergabenimu vargo ne-

buvo nes vagonai atėjo tiesiai į kooperatyvus, išskyrus vieną vagoną kurį pasilikome Panevėžyje – mokyklų statyboms. Kita medžiaga pergabenti iš Kauno buvo didelė rizika. Šančiuose prie medžiagos sandelių visų vartų stovėjo vokiečių kariškos sargybos. Kai sumokėjome kasoje pinigus ir darbininkai pradėjo krauti į sunkvežimius vinių ir stiklų dėžes, labai nejauku buvo laukti, tai sakau Mošinskiui "einam iš čia". Gatvėj palaukėm kol sunkvežimiai išvažiavo iš kiemo pro sargybas. Mošinskis atsisveikinęs pasakė "dabar dūmkit tik niekur nesustokite". Nors turėjome leidimą tai medžiagai pirkti bet žinojome kad jos naudojimas prieštarauja "Naujos Europos" kurimui. Kooperatyvai šia medžiagą perdavinėjo ukininkams už savykainą. Liko jos ir mokyklų statybai.

Sunkiose okupacijos sąlygose ir nelegaliu būdu pastatėme 3 naujas mokyklas: Pembravos – Šeduvos valsč. – 3 komplektų mūrinę, Siaurių – Kupiškio valsč. ir Maksvyčių – Subačiaus valsč. po 2 kompl. – medines.

Tų mokyklų atidarymas ir ūkininkų suruoštos valšės su prakalbomis ir padėkomis lietuviškai "valdžiai" buvo puikiausias lietuvių laisvės troškimo įrodymas. Mokyklas atidarė paskutinis apskrities viršininkas pulk. A. Gaušas, miręs Amerikoje 1964 m. Savivaldybės vadovas Butkus buvo jau iš tarnybos pasitraukęs ir tose iškilmėse nedalyvavo.

Taip mes per 3 metus statėme "Naująją Europą".

- • - • - • -

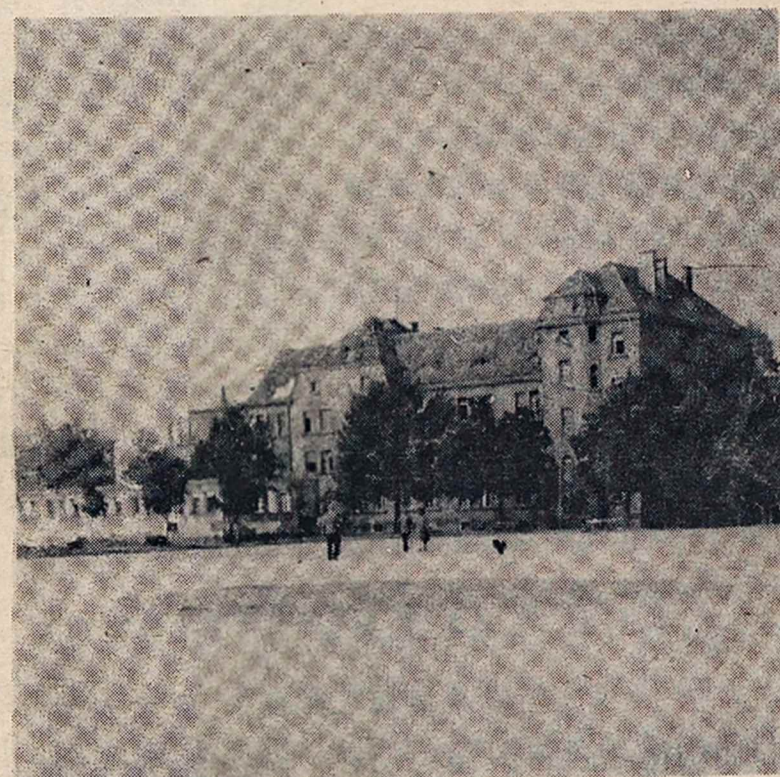
1943 m. sausio mėn. rūsai apsupė ir sunaikinę prie Stalingrado VI vokiečių armiją, pradėjo sparčiai žygiuoti pirmyn. Vokiečiai nebeturėjo pakankamai jėgų prasiveržusiai rūsų laivai užtvėnti.

1944 m. kovo mėn. karo frontas artinosi prie Lietuvos sienų. Birželio 6 d. Vakarų sąjungininkai išsikėlė Normandijoje irgi sparčiai žygiavo pirmyn ir pasiekė Reimą. Dabar jau visiems buvo aišku kad Trečiajam Reichui ir "Naująjai Europai" ateina galas.

Daugelis lietuvių manė kad už trijų mėnesių bus baigtas karas ir atstatyta prieškarinė politinė padėtis, o kad nepatekti į karo veiksmų sukurius ir nežūti beprasmiškai, reikia laikinai pasitraukti į vakarus.

HANAU STOVYKLOJE

Vakarų sąjungininkai baigę karą, savo zonose įsteigė "išvietintų" stovyklas kad lengviau būtų juos aprūpinti ir repatrijuoti į savus kraštus. Tos stovyklos buvo apsuptos spigliuotų vielų tvoromis ir prie vartų stovėjo kareivių sargybos, kurios nebuvo per daug griežtos. Aplankęs artimesnes – Koburgo ir Bambergo stovyklas radau ten nemažai lietuvių gyvenančių su repatrijuojamais rūsiais, lenkais, ukrainiečiais. Mes nesiskubinome keltis į stovyklas nes buvo gandų kad sąjungininkai visus pabėgėlius, kilusius iš Sovietų Sąjungos, perduos rūsams – repatrijuoti. Panika kilo kai anglai, apgaulingu būdu, perdavė rūsams visą rūsų-kazokų stovyklą ir padėjo prievarta juos išvežti. Anglų kareiviai, šautuvų buožėmis mušė kazokus ir sodino į rūsų sunkvežimius. Keletas besipriešinančių kazokų nusižudė. Girdėjome kad pabaltiečiai nebus prievarta

HANAU STOVYKLOS 4-tas BLOKAS

KAIMŲ TAKELIAIS

A. VAIČIULAITIS

Ežiomis per kaimų laukus ėjo du seneliai. Abu keliavo tylėdami – jis pirmas, ramstydamasis lazda ir paskendęs savo mintyse, o jinai trepleno paskui, basa, apsvilkusi senoviškais drabužiais, su eglių raštais bei kriptėmis, ir vis stengėsi perprasti, ko jos vyras šiandien toks apniūkęs, kad štai nuo pat miesto net burnos nepravėrė.

Gerokai atsilikęs, sekė berniukas, jų anūkelis, kurio galva retkarčiais kyštelėdavo pro rūgus.

Buvo patsai vasaros vidudienis.

Kiek tik akys aprėpė, aplinkui laukuose ir pievose nieko nematė, tik tuos du karšinius, slenkančius pro javų lysias.

Grįžo namo iš bažnyčios, palaidoję savo giminaitį Juožą Sarpalių. Rado jį negyvą jo paties vaikai, išėję į griovius kmynų pasirinkti. Gūlėjo žmogus užvirtęs, mėlynas akis pastulbinęs į dangų, o ant smilkinio buvo sukrušėjęs kraujas. Nei policija, nei kaimynai taip ir negalėjo pasakyti, kas jį užmušė. Vyras buvo geras, nesipyko – ir kam jis galėjo pareiti į kelią! Taip Juožą Sarpalių užkasė po beržais, – ir tu jo

neprikelsi. O ten, ant žemės parpuldama, verkė jo žmona, kad ją reikėjo net nuo kapo atplėšti. Striubavo sūnūs ir dukterys, maži našlaičiai palikę.

— Va, tai ir supaisyk Dievulio kelius, – pagaliau tyliai prašneko senelis, lyg sau, o ne kam kitam sakydamas.

— Ar man kalbi? – priėjusi pasiteiravo moteriškė ir kažkaip gailiai žiūrėjo į savo vyro veidą.

Jis nieko nepratarė, tik sustojęs apsižvalgė ties kaimo kapinaitėmis, kur jau seniai niekas nesilaidojo.

Paskui jis akis nuleido į žemę po savo kojomis, lyg laukdamas, kad ji štai prašneks ir išaiškins, kas jį krinto. Jo skruostai dar labiau susiraukė, lyg jis stengtųsi ką atsiminti, ar ko labai gailavo...

Neiškentusi ji pratarė:

— Ar gal tau sopa?

— Kur čia!... – numojo jisai ranka ir pakėlė akis.

Ilgai žiūrėjęs į ūkius ir sodus, į kviečių ir miežių vagas, ligi pat akiračio, kur mėlynavo giria, senelis pasakė:

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

repatrijuojami bet per daug netikėjom.

Prie komenantūro, kelbimų lentoje, buvo iškabinti du raštai sprendžiantieji pabaltiečių likimą. Kaip istorinius, paruošus čia originalų jų turinį.

Headquarters Api 258 US Army, 8th May 1945. Subject: Displaced Persons. To military personnel concerned.

1. It is understanding of the headquarters that personnel who have been brought to Germany have the privilege of either staying in Germany and losing extra rights, such as extra food etc. or going back to their native land.

2. The people of the Baltic nations are not Russian and shall be treated as a different nation.

3. This is a life and death matter to these Baltic countries.

Antras raštas, anksčiau spausdintas Armijos laikraštyje "The Star and Stripes" skelbė:

"USA still recognize Three Baltic Countries. The Baltic States of Estonia, Latvia and Lithuania still are regarded officially by the USA as independent states, even though have been absorbed into the Soviet Union, according to acting Secretary of State Joseph C. Grew. Grew said there was not change in the situation with respect to the three states and that their representatives still were accredited here and still recognize".

Šie raštai įtikino pabaltiečius kad jie nebus išduoti rūsams, tai pabaltiečiai masiniai pradėjo kraustyti į D. P. stovyklas.

Keliaujant mums sunkvežimiu į Hanau stovyklą mateme ešalonus jugoslavų grižtančių į tėvynę. Sėdėdami ant platformų jie laikė iškėlę tautines vėliavas – raudona, balta, mėlyna, bet... su kiju ir piautuvu. Jiems nebuvo problemos – grįžo į "laisvą" tėvynę.

Hanau miestas, brolių Grimų gimtinė, buvo labai apgriautas, bet buvusio ten kareivinės, kur įsikūrė stovykla, išliko sveikos, išskyrus porą blokų kurie kiek apgriauti.

Trijuose kareivinių rajonuose (kiemuose)

buvo apie 20 keturaukščių blokų kuriuose sutalpinta apie 8000 įnamių. Ta "poliglota" sudarė lietuviai, latviai, estai, lenkai ir ukrainiečiai, bet lietuvių buvo daugiausia – apie 4000. Lietuvių stovyklos komenantū buvo kap. Juškys, vėliau J. Gučauskis. Apie šią stovyklą plačiai parašyta L. E. tai pridedasi tik savo asmenines pastabas.

Pradžioje gyvenome čia labai anksčiai – dvi, trys šeimos viename, klasės dirumo, kambaryje kuris buvo pertveriamas kareiviškomis antklodėmis. Del ankštumo, lapkričio mėn., su kita šeima, persikėlėm į mažesnę lietuvių stovyklą prie Dieburgo, vad. Muna-lager, apie 50 km nuo Hanau. Čia buvo rami vieta ir joje gyveno apie 100 lietuvių, keletas latvių ir estų. Komenantū buvo jaunas vyras Raslavičius, u UNRRA direktorium ekscentriškas francūzas Truchreau, kuris manė kaip mokantį francūzų kalbą, pasiėmė padėjėju.

Dėl ramumo į šią stovyklą atsikėlė iš Hanau ir buv. prezidentas K. Grinius su žmona ir sunum Liutu. Jiems čia buvo paruoštas didesnis būtas ir suteiktas geresnis aprūpinimas negu Hanau stovykloje. Bet, gaila, šioje stovykloje neilgai tegyvenome. Amerikiečiams pareikalavus tų patalpų, visi stovyklos gyventojai perkelti į Hanau, kur lenkams išsikėlus, pasiliuosavo trys blokai. Dabar gavome, kiekviena šeima, po didelį kambarį ir gyvenome patenkinamai. Gauname UNRRA maisto neužtekėjo, teko rūpintis papildomu maistu. Dauguma lietuvių augino stovykloje, po vieną ar po dvi, kiaules, kurias papiove turėdavo pakankamai riebalų. Kiti darė mainų prekybą su vokiečių ūkininkais arba "vaizbūnavo" (spekuliavo). Buvo ir stambių tarpzoninių "vaizbūnų" kurių prekės atėdavo vagonais. Intelektantai norėdami pagylinti žinias, kartu su jaunimu studijavo vokiečių universitetuose įsigydamis ten net daktarų laipsnius. Bendrai stovyklos gyvenimo idilija buvo nuobodi.

DARMSTADT IR FULDA
Nenorėdamas stovykloje dykinėti 1946 m.

Hanau Stovykloje angli ir kt. kalbu vertimo istaiga: Bilvicas, P. Lelis, A. Salkauskis.

įstojau Darmštado Aukštojo Technikos mokyklon pagyinti savo mokslo žinias ypač architektūros srityje. Ši mokykla turėjo universiteto laipsnį ir iš seniau buvo žinoma kaip aukšto mokslo lygio įstaiga. Nors karo metu ji labai apgriauta bet mokslas ėjo normaliai. Architektūros skyriuje studijavau meno istoriją, bažnyčių statybą, miestų planavimą, pramonės statybą ir kitus pagelbinius dalykus, kurie inžinieriui statybininkui reikalingi. Tuos dalykus dėstė žymūs profesorai: Pinand, Neufert, Gruber, Tiedemann, Brand. Lietuvių studentų buvo iš viso apie 40. Architektūros skyriuje dar studijavo Kulpavičius, Petrulis, Kvedaras, Norvaišaitė, Memėnas ir dar vienas, kitas kurių pavardžių neprisimenu.

1948 m. birželio mėn. vokiečiams įvedus tvirtą valiutą ir prasidėjus emigracijai beveik visi ten studijavusieji turėjo mokslą nutraukti. Lietuvių Paudonasis Kryžius daug nusipelnė remdamas studijuojančius. Kiekvienas Kiekvienas studentas gaudavo iš R. K. stipendiją 160-200 markių mėn. Veikė studentų draugija kuri suorganizuodavo lietuvių meninį pasirodymą vokiečiams. Porą kartų buvo pakviestas Tautinis Ansamblis, vadovaujant G. Veličkai ir muz. St. Sodeikai, kuris lietuviškomis dainomis ir šokiais sužavėjo vokiečių publiką.

B. d.

— Tai vis dėl Juozuko...

— Taigi, taigi,—skubiai pritarė moteris, pamąčius vyro rūpestį. — Kad bent žinotum, kas taip padarė. Galėtum suimti ir nubausti...

— Nors ir tai...—sumurmėjo senelis, matyt, nepatenkintas, kad jinai nesupranta jo minties.

Ir jis atsisėdo prie kupetos šieno. Šalimais pritūpė ir moteris.

Valandėlę tylėjęs, jis pasakė:

— Va, ir laužau galvą: kam Dievuliui to reikėjo!

— Negi Dievulis čia dėtas... Atėjo negeras žmogus ir užmušė.

— Tau lengva taip šnekėti, o man ir neaišku, kam Dievulis leido Juozą nužudyti... Visą kelią kremtuosi...

— Ką gi čia tau besuvesiu savo silpnu proteliu... Bene mums Dievo galybę žinoti, ar su Juo lygtis!...

— Tiek tai dar ir aš susigraibau...

— O daugiau reikėjo kunigėlio pasiklausti. Jis tam ir šventus mokslus ėjęs, lotyniškas knygas skaito.

— Kaipgi — teiravaus, teiravaus, kai po pakasynų ėmė skirstytis. Priėjau, pabučiavau į ranką ir sakau: taip ir taip, dvasiškas tėveli... Viską išdėsčiau, kas ant širdies gulėjo. Klausėsi jisai atidžiai, pagalvojo ir taip man paaiškino: tokia Dievulio valia...

— Teisingai pašnekėjo, — samprotavo moteris.

— Gal ir taip, o man vistiek neaišku,—kalbėjo jisai, liūdnai žiūrėdamas į laukus. — Kunigėlis dar sakė, kad žmogus turi laisvą valią...

— To mane dar mažą mokino klebonas Gižuose...

— Taigi, žmogžudys turėjo laisvą valią, o Juozulis — ne...

Moteris net kilstelėjo, nustebusi.

O jisai kalbėjo:

— Žmogžudys galėjo rinktis: užmušti ar gyvą palikti Juozulį, o Juozulio niekas nepaklausė — nori ar nenori tu mirti?

Dabar ir jinai kažką svarstė. Turbūt, nieko nesumetusi, ji tik pasiteiravo:

— Na, ir ką kunigėlis į tai?

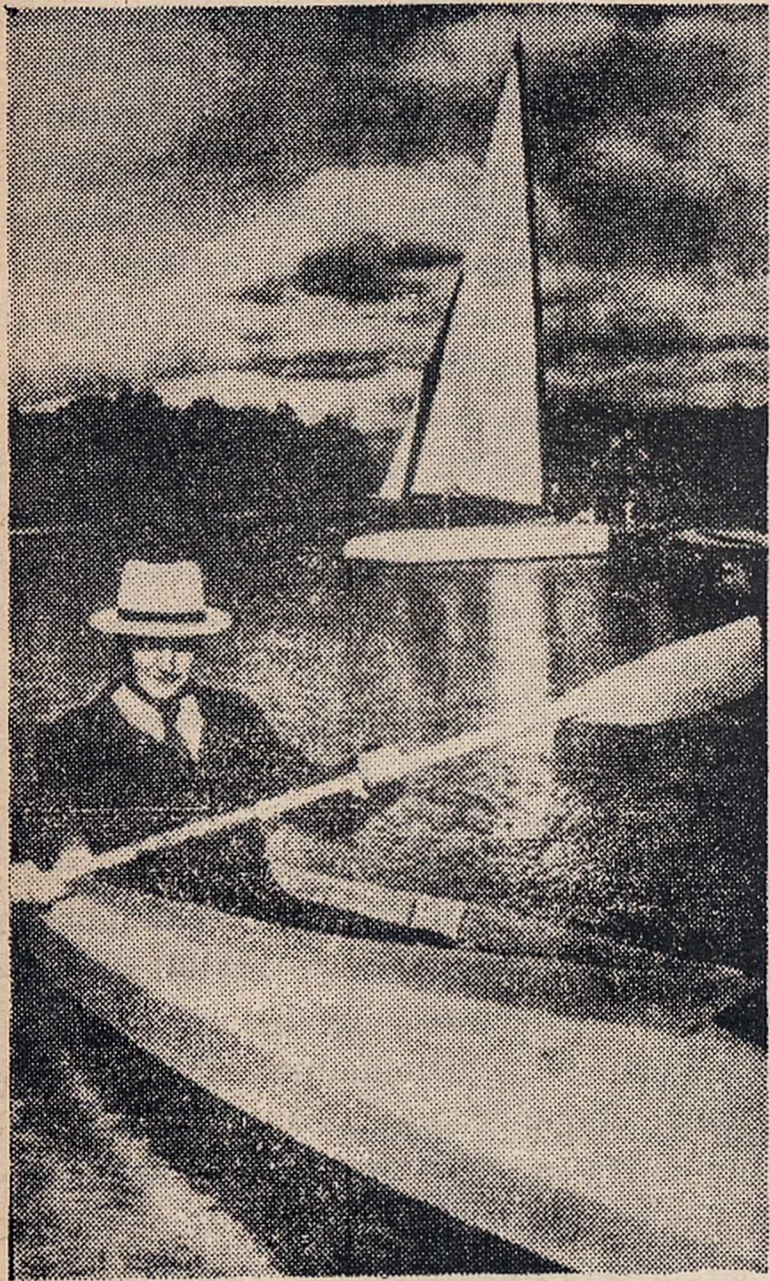
— Ogi nieko... Tik pasilenkė paguosti našlės, kuri raudodama vis neatsiplėšė nuo kapo.

Bus daugiau.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

KAIP ANTANAS VIENUOLIS GYVENO PASKUTINIUS METUS

*Br. Buivydaite – Tyrų Dukte
Vilniaus spaudoje rašo, itin
būdingus atsiminimus vaiz-
duojančius rašytojo Antano
Vienuolio gyvavimo pasku-
tinais metais. Čia patiekia-
mas ypač ryškus jo būdą ati-
ninkantis epizodas.*

Antanas Vienuolis baidarėje.

Rašytoją, jeigu būdavo gražus oras, po pietų galėdavai rasti vaikščiojantį po kalnelį žolėje išmintu takeliu ar su laikraščiu sėdintį ant suolo, po pušele, ar jau pasivaikščiojusį, besilsintį balkone. Nuo balkono matyti tiltas, miestelis ir gražios Anykščių apylinkės. Tyliais vakarais girdėti krintančios nuo užtvankos Šventosios šniokštimas. Jis sakydavo, jog tas šniokštimas jam primenęs tolimą Tereko užimą ir gražius jaunystės laikus.

Jei jis būdavo balkone, vos spėdavau užlipti į kalnelį, kai išgirdavau: „Alio, alio!“ ir pamatydavau jį mojančią ranką.

Šiandien nematyti jo nei sodely, nei manęs nepašaukė iš balkono. Maniau, jog koks nors interesantas savo vargus rokuoja. Pas rašytoją visais laikais lankydavosi daug žmonių, prašydami patarimų, užtarimo ar pagalbos... O dabar, kai jį išrinko Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu, lankytojų dar pagausėjo. Priėmimo valandų nebuvo paskirta: kas kada ėjo, tada priėmė. Visus kantriai išklausydavo ir, kiek galėdamas, padėdavo. Eidavo į vykdomąjį komitetą, pas partijos rajkomo sekretorių. Kartais ir savo vardu rašydavo pareiškimus. O visą savo, kaip deputato, atlyginimą skirdavo pašalpoms.

Kai pradariau jo kambario duris, net nusigandau: jis stovėjo prie rašomojo stalo, didžiai susirūpinęs. Net plaukų kuokštas, kuriuo taip rūpestingai užsukuodavo plikę, dabar styrojo pasiūšęs. Jo žmona varė prie vidurinio stalo knygą. Knygų buvo ir ant sofos, ir ant kėdžių. Rašomasis stalas apverstas ir knygomis, ir popieriais. Knygų lentynos žalieji uždangalai atitraukti.

— Kas gi čia pas jus, kaip po gaisro? — paklausiau.

Vienuolis priėjęs kyštelėjo ranką, nieko nesakydamas, ir vėl, nuėjęs prie rašomojo stalo, ėmė verstį popierius.

— Blogiau kaip po gaisro, — atsakė pasisveikindama jo žmona. — Prašom sėstis, — paėmė knygas nuo sofos. — Tėtušukas ryt turi važiuoti į sesiją, o nerandam dokumentų, be kurių negali važiuoti. — Tėtušuk, gal šiame stalčiuje yra? — priėjo prie rašomojo stalo.

— Sakiau, kad nėra, tai ir nėra. Jau du kartus žiūrėjau, — piktai atsakė.

— Ko taip nervintis, vis tiek atsiras. Nepražuvo, žiurkių nėra — nesugrauzė. Kur nors įkišai į knygą, surasime.

— Man jau galvą pradėjo sopėti, — pasiskundė Vienuolis ir išėjo į miegamąjį.

— Aš sakiau: pamazu peržiūrėsime visus popierius rašomajame stale, paskui, po vieną knygą imdami, visas knygas peržiūrėsime. Bet matote, ką padarė, — išskėtė rankas. — Greit greit visa suvertė, suvertė ir dabar rask, kad geras... — priėjo prie rašomojo stalo ir atidarė tą stalčių, kur jis nė pažiūrėti neleido. Pakėlė vieną popierių, kitą ir...

— Štai ir dokumentai, — nudžiugo. — Tėtušuk, eikš, — pašaukė.

— Radai? — įėjo Vienuolis. — Kur?

— Ten, kur neleidai nė iš tolo pažiūrėti, — nuslūpsojo.

Vienuolis paėmė dokumentus ir lengvai atsiduso.

— Mamute, labai labai atsiprašau... dovanok, — pabučiavo ranką.

— Na, jau mums visiems teko, — pasakė jo žmona. — Aš čia sutvarkysiu, eik su viešnia į balkoną. Tėtušuk, plaukus pasitaisyk, pasiūšęs kaip ežys...

— Iš baimės, — jau pralinksmėjęs juokavo, susiglostydamas plaukus.

Mudu išėjome į balkoną ir atsisėdome.

— Jau iš pat ryto man šiandien nesiseka — nė saulė nemėla.

— Dokumentai negalėjo pradingti, — pasakiau.

— Ne vien tas. Šiandien rytą sužinojau, kad ta moteriškė, „nekalta“ nuskriausta, kuri tiek ašarų mano kambarį išliejo, spekuliantėl ir jos vyras, kuris sėdi kalėjime, irgi nuteistas už spekuliaciją! Ir aš ėjau užtarti... — pašokęs ėmė vaikščioti. — Koks šlykštus melas! Kur jų sąžinė? — karščiausiai. — Ir tikėk žmonėmis. Dar kiti, išpasakoję savo bėdas, priduria, — čie jis paplonino balsą, — „mes jau nepamiršime, atsilyginsime...“. Vadinasi, kyšį siūlo... — tpfu — nusisplovė. — Na, tiek to, — atsisėdo. — Kaipgi jūsų reikalai? Vakara žmona sakė, kad jūs norite namus remontuoti.

— Norėčiau... Kaip jūs žinote, per karą subombarduvo pusę mano namo. Reikėtų atstatyti nors virtuvę ir vieną kambariuką. Dabar visur varva, pūva. Nežinau, ką darysiu, kai visai sugrius.

Aš jau buvau gavusi iš jo kelis šimtus rublių. Kai nebegalėjau dirbti, jis man pasakė: „Kada tik reikės pinigų, pasakykite, duosiu“. Tai man buvo didelė ne tik materialinė, bet ir moralinė parama. Dėl to remonto aš nieko nebūčiau sakiusi, bet jo žmona, pamačiusi mano bėdą, žadėjo su Vienuoliu pakalbėti.

— Ar apskaičiavote, kiek reikėtų statybai? — paklausė.

— Kokių keturių ar penkių tūkstančių rublių, — pasakiau.

— Jei nori įsigyti priešą, paskolink pinigų, — pasakė Vienuolis, — bet aš jums paskolinsiu.

— O kada gi aš atiduosiu...

— Sutarsime šitaip: jeigu turėsite, kol aš gyvas būsiu, tai man grąžinsite. Po mano mirties, jei turėsite, sušelsite tokį žmogų, kaip jūs dabar, pašalpos reikalingą. O jei neturėsite, tai taip ir liks.

Naujos operos Sim Tjong triumviratas Muenchene: libretistas Harald Kunz, solistė Lilija Šukytė, ir kompozitorius Isang Yun.

V. KASIULIS

Bėgimas (aliejus)

GRAŽINA CIEŠKAITĖ

Jos švelnumu ne vienas apsvaigintas,
o ji bejausmė-jos šalti spygliai
tarytum vaisius, tyloje nuskintas,
man pervers širdį mirtinai giliai.

Suriksiu aš, pajutęs aklą mirtį,
numirsiu vienas-apsuptas daiktų.
Norėčiau tartum žvakė taip sutirpti,
kad, kaip numiršta, sužinotum tu.

Mirties pilna ši rožė. Nepalieski
gaivaus liemens. Jis nešasi giliai
pasaulį tą, kur teka spinduliai

kaip ašaros. Į ugnį rožę svieski-
jos paskutiniai, gailūs geiduliai
tave sujaudins, bet mirties... nelieski.

PAPARTIS

Žiedai... Žiedai-lyg sopulys aitrus-
ne man paskirtas jis, ne man sielos...
Kai suka paukščiai mėlynus ratus-
jie lyg žiedai-tokie juodi ir vėlūs.

Kai šaknyse nužydi taip tylus
gyvybės šauksmas, ilgesiu apsvaigęs,
ie taks nežemiškas, bežiedis, nebylus-
tarytum prigimtis mana jau baigias.

Sustok, o valanda, kai supratau
esybę savo keistą, spindulingą-
žiedų aistra į kraują vėl įsminga...

Ir šaknimis kai žiedlapius skaitau-
ne savo žiedlapius-tokia laiminga
mana lemtis atrodo, meile, tau.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO IR POLITINIO DARBO PASISKIRSTYMO REIKALU

Kalbėdamas lietuviškosios emigracijos politinio kultūrinio darbo bei atitinkamos veiklos pasiskirstymo klausimą, norėčiau pirmiausia pabrėžti vieną, mano išmanymu, pagrindinę aplinkybę, kuri, nagrinėjant šią problemą, daugelio yra nepastebima ir praleidžiama.

Juk mūsų, kaip ir aplamai visų emigrantų, netik politinė, bet ir visa visuomeninė veikla ribojasi vieninteliu uždaviniu – galimai daugiau pasitarnauti savo tautos išlaisvinimo pastangoms ir jos valstybinės nepriklausomybės atstatymo siekiui ir, aktyviu bei visuotinu savo dalyvavimu joje, paremti tautos rižtą nepailstamai kovoti už šiuos idealus. Tadi ir visą savo kultūrinę veiklą remiame tikėjimu, kad anksčiau ar vėliau tauta išsilaivins iš vergijos ir vėl bus atstatyta Lietuvos Nepriklausoma Valstybė, tvarkoma ir valdoma pačių lietuvių valia. Jeigu mes nors vienam trumpam momentui nustotumet tikėję savo valstybės nepriklausomybės atgavimu arba galutinai prarastume bet kokias viltis kada nors atgauti savo tautos laisvę, visa mūsų kultūrinė, visuomeninė veikla bei dvasinių vertybių kūryba savaime liktų tik tuščias ir bereikalingas laiko gaišinimas ir energijos elkvojimas. Koks reikalas būtų rašytojams rašyti knygas, dailininkams piešti paveikslus, leisti žurnalus ir laikraščius, koks pagaliau būtų pasiteisinimas kankinti savo vaikučius, varant juos kas šeštadienį į lietuviškas mokyklas, kokia prasmė mokytojams būtų kalti jiems į galvutės Lietuvos istorijos faktus, jeigu būtume susitaikę su mintimi, kad nei jiems nei jų vaikams, vaikiaičiams ar provaikaičiams jau niekada nebeteks pamatyti laisvą tėvų žemę, kurios laisvo ir nepriklausomo gyvenimo saldybės bent dauguma mūsų asmeniniai 1972. VIII. 9

yra patyrę...

Tuo būdu mūsų visos tautinės veiklos pagrindas ir pagrindinė gairė yra nepailstama kova už tautos laisvę, kitaip tariant, mūsų politinė veikla. Tuo pačiu visa kultūrinė veikla ir visos kitos savos tautybės išlaikymo pastangos pačios per save nėra joks tikslas, o yra tik priemonė šiam didžiam tikslui greičiau pasiekti arba bent patikinti jo pasiekimą. Vienintelis emigracijoje tautybės išlaikymo tikslas yra parengti tinkamai ateities kartas tai kovai ištvirti ir kantriai atlaikyti visus likiminiuosius mūšius ir vargus, kokius tik mūsų tautai nelemtas likimas yra pažadėjęs.

Tad visa mūsų kultūrinė veikla savo kasdieninių pasireiškimų prasme iš esmės turėtų būti žymiai, taip sakant, supolitinta tuo požiūriu, kad visi jos pasireiškimai turėtų būti planuojami visais atvejais stengiantis prisiderinti prie bendrosios tautos laisvinimo politikos ir tų pastangų numatytos programos. Tad ta proga leidžiu sau pareikšti kaikurių asmeninių abejonių dėl kaikurių mūsų emigracijos kūrėjų pasinešimo į, taip vadinamą, internacionalinę kūrybą ir jų teigimą, kad kūrėjo tautybė nei niek nei kuo neipareigoja kūrėjo. Ir dar daugiau man abejonių sukelia leidimas ir ypatingai premijavimas romanų ar kitų kūrinių, kurių nei siužetai, nei stilius, nei keliamos idėjos absoliučiai nieko bendro neturisu Lietuvos ar mūsų tautos aspiracijomis.

Išeinant iš tokio galvojimo savaime tenka padaryti išvadą, kad mūsų politinės veiklos ir tautos laisvinimo vyriausia vadovybė, kokia ji bebūtų, savaime yra drauge ir neabejotinas visos mūsų bendrosios tautinės veiklos autoritetas, kuriam noromis nenoromis savo visoje veikloje turi subordinuotas ir visos kitos mūsų organizacijos, tautinio darbo institucijos ir taip pat atskiri veikėjai. Tardamas tą šiurkštų žodį subordinuotis aš neturiu

riugalvoje organizacinės-administracinės subordiacijos, bet turiu mintyje tik visų pastangų ir žygių suderinimą ir nuomonių suvienodinimą prieš tai negu ši veikla pradėdama realizuoti ar žygiai pradėdami vykdyti. Tad aš visai nesistebiu, kad VLIK – o pirmininkas paskutinėje VLIK – o metinėje sesijoje Detroito padarė priekaištą Jaunimo Kongreso organizatoriams, kad jie, sudarydami šio kongreso programą, visai nerado reikalo palaikyti ryši su VLIK – u. Aš, o turbūt, ir visi, tikime, kad šį priekaištą VLIK – o pirmininkas padarė ne kokios sau asmeninės garbės ar aklo paklusnumo ieškodamas, bet tik širdingai tikėdamas, kad kongreso rengėjų nesusiderinimas su tautos politine vadovybe ir jos nusistatymais bei vedama tautos laisvinimo politika gali sumenkinti to kongreso didžiąją prasmę arba nepilnai šią retai pasitaikančią progą išnaudoti bendriesiems mūsų tautos interesams.

Tad tuščios pastangos bandyti griežtai atriboti mūsų kultūrinę veiklą nuo grynai politinės veiklos ir ieškoti labai aiškaus paragrafais aptarto, susitarimų protokolais nusakytos, sutarto ir visų pasirašyto sričių pasiskirstymo. Prakalbose, maldose ir spaudoje iki nuobudulio kartoju ir visam pasauliui skelbiame bei didžiuojamės, kad esame politinė emigracija. Tad tuo pačiu ir mūsų visa veikla yra daugiausia kultūropolitinio pobūdžio. Savo kūrybinio dvasinio genijaus apraiškomis demonstruojame savo dvasinę stiprybę, kuria remiame arba bent privalome remti tautos laisvinimo kovą, kurią vedame ne mes vieni, bet ją veda visa lietuvių tauta.

Emigracija, nežitūrint kaip ji skaitlinga bebūtų, visada sudaris tik nedidelę visos tautos dalį, tad bet kokios jos pastangos tiek kultūrinėje, tiek kitose gyvenimo srytyse yra tik nežymi visos tautos pasireiškimų dalis. Tad ir

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienu metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%

Duodame:

asmeninės paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3.400.000.

visa jos veikla visada turėtų pilnai derintis su visos mūsų tautos aspiracijomis, kurias gali tik reprezentuoti ir rikiuoti tik visos tautos politinė vadovybė.

Laimėi mes tokią vadovybę turime. Savo prigimtimi ji yra surišta su pačia tauta, nes gimė jos žemėje, savo sudarymo formoje ji nešioja valstybinio suverenumo žymę ir pagaliau savo laiku kraujo aukomis ties Ramintos upe liū iš už geležinės uždangos prasiveržę laisvės kovotojai atvežė jai kovojančios tautos pripažinimą ir ipareigojimus. Tad belieka ir mums tik visuotinai ją remti ir apie ją glaudžiai burtis.

Giliau vertinant eilę mūsų kultūrinių pasireiškimų galime pastebėti, kad veik kiekvienu atveju daugelis jų turi ir politinį didesnį ar mažesnį atspalvį. Nei čiurlioniečių nei "Grandinėlių" išvykų kitus kraštus, nei mūsų skautų dalyvavimo pasaulinėje skautų Jambore, nei dainų švenčių nei jaunimo kongreso negalėčiau pavadinti grynai vien kultūrinėmis apraiškomis. Visi šie ir panašūs parengimai drauge atliko ir neabejotiną politinę misiją priimdami Lietuvos pavergimą, vargstančios tautos tragediją ir p. Ir, žinoma, niekas negalėtų neigti šios jų visų veiklos ar pasinešimų.

Tad galutinėje išvadoje ir belieka tik visos veiklos suderinimo klausimas ir oficialios lietuvių tautos politinės valios reiškimo ir oficialiose įstaigose reprezentavimoklausimas.

Nei VLIK – as nei ALT – as negalėtų kelti bet kokių abejonių dėl kultūrininkų politinių pasireiškimų, bet tektų tikraisuabejoti ir padaryti reikiamas išvadas, jeigu tų pasireiškimų ini-

ciatoriai, apsvaigę savo laimėjimais, pradėtų varstyti Baltųjų Rūmų ar Steit Departamento duris ir bandytų ten reikšti mūsų tautos politinę valią.

Nūdienėmis nuotaikomis labai populiarius šūkis, kad niekas negali turėti laisvinimo monopolio. Deja, to monopolio niekas neturi, niekas jo net ir nebando turėti. Tautos laisvinimo pastangų laukas yra platus ir neribotas. Tame lauke netik gali bet ir privalo reikštis, kas tik myli savo tėvų žemę ir rūpinasi jos ateitimi. Dėl to jokių abejonių niekas neturi ir niekas nekelia. Bet turime atsiminti, kad esame drausminga ir tiksliai organizuota bendruomenė.

Nesusipratimai dažniausia kyla, kai bazuojamasi tik deklaratyviai pareiškimais, savo programos ir siekimų.

Taikas nuo laiko tai vienos tai kitos mūsų organizacijų atstovų garsiai sušunka: "Nuo dabar ir mes jungsimės į politinę veiklą", "Dabar jau ir mes nebestovėsime nuošalyje nuo tautos laisvinimo kovos" ir p. Iš esmės labai fain. Bet tik bėda, kad jau tokių pareiškimų tuojau kai kurių atveju pradėdama ginčytis ir erzeliuotis. O visa tai įvyksta tik dėl to, kad šių siekimų reikėjai šalia bendrų deklaracijų neišsako ir savo pareiškimų nepariamia konkrečiomis programomis ir planais. Ir tuo pačiu patys pareiškimai jau sukelia kiekvienam kitokius spėliojimus ir įtarimus. Gražiausias pavyzdys yra mūsų PLB. Prieš kiek laiko jos užmačios įeiti į VLIK – a ir net jame dominuoti, ju bendropobūdžio pareiškimai apie norus būti aktyviais politinėje veikloje buvo sukėlę ginčus. (b. d.)

(Iš praeito numerio)

Visos tos teorijos nebuvo pagrįstos moksliniais duomenimis, jas sudarant dažniausiai remtasi paviršutiniškais atskirų kalbų žodžių palyginimais, ir tam tikrais giminiais bruožais papročiuose bei senovinėje religijoje. Be to, tos teorijos susidaryti didelės įtakos turėjo laiko dvasia ir politiniai motyvai, vertę savo tautą iškelti ir ją įterpti į senovėje išgarsėjusių tautų istoriją. Humanizmo laikotarpyje ir kitos tautos išvedžiodavo savo kilmę iš romėnų ar graikų. Pavyzdžiui, lenkai savo pirmuoju kunigaikščiu ir vėliau karaliumi laikė Gracius,

pagal kurį ir Krokuva gavusi savo vardą.¹⁹ Didesnei Lenkijos garbei Krokuvos vyskupas Vincentas Kadlubekas (mirus 1223 m.) savo kronikoje pamini tauriamus lenkų laiškus, rašytus Makedonijos karaliui Aleksandriui Didžiajam (336-323 pr. Kr.), esą, ir romėnas Julijus Cezaris savo seserį išleidęs už lenkų kunigaikščio Lesco.²⁰ Ir Vokietijoje humanizmo metu vyravo tos pačios tendencijos kildinti savotautas ar valdovus iš senovėje pagarsėjusių tautų ar asmenų. Pavyzdžiui, frankai buvo išvedami iš graikų bei trojėnų, švabai ir saksai iš makedoniečių ir t.t. Ypač Vokietijos impera-

torius Maksimilijono rūmuose tos teorijos turėjo didelės reikšmės valdovų giminės genealogijai nustatyti.²¹

Baigiant ankstyvųjų lietuvių kilmės teoriją apžvalgą, tenka sustoti ties dviem aušrininkų puoselėtomis teorijomis, kurios paskutiniu metu susilaukė ir mokslininkų dėmesio. Pirmiausia tenka stabtelėti ties dr. Jono Basanavičium, nuo 1880 m. gyvendamas Bulgarijoje, susidomėjo praeitimi trakų, senovėje gyvenusių Balkanų pusiasalyje. Jis ėmėsi nagrinėti įvairius lietuvių giminystės su trakais ir frigais aspektus: kalbą, vietovardžius, papročius ir kt. Trakų-frigų ir lietuvių giminystei įrodyti J. Basanavičius net keliasdešimt metų rinko medžiagą Sofijos, Belgrado, Zagrebo, Vienos, Pragos, Berlyno ir kituose muziejuose bei bibliotekose. Pradžioje savo tyrinėjimų rezultatus skelbė Aušroje²², atskiromis knygutėmis²³, vėliau Lietuvių Tautoje²⁴ ir pagaliau 1921 m. tame pačiame žurnale paskelbė savo ilgamečio darbo vaisius. "Apie trakų prygų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvon"²⁵. Ilgos kalbinės, istorinės, archeologinės ir etnologinės studijos išvados šios: trakų kiltys, kurių jis priskaičiuoja net 135, gyvenusios nuo Medijos rytuose, beveik visoje pietinėje Europoje iki pat Atlanto vakaruose; lietuviai, latviai ir prūsai esą tiesioginiai palikuonys trakų bei dakų, pirmaisiais pokristiniais amžiais gyvenusių šiaurinėje Balkanų pusiasalio dalyje, abipus Dunojaus trakai imp. Trajano laikais (II a. pradžioje pabėgę iš romėnų) užimto krašto, atsikraustę prie Baltijos jūros ir apsigyvenę Nemuno bei Dauguvos baseinuose; trakai atsinešę iš Balkanų tuos pačius žmonių, vietų ir upių vardus; trakų kalba išlikusi gyva dabartinėje lietuvių kalboje.

J. Basanavičius, nebūdamas kalbininkas, belygindamas trakų ir lietuvių

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

kalbinius faktus, neišvengė klaidų, todėl prieš J. Basanavičiaus kalbinius išvedžiojimus pasisakė Kazimieras Būga (1879-1924). Jis, recenzuodamas J. Basanavičiaus studiją "Apie trakų prygų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvon", pasitebėjo, "kad žodis vienodai ištariamas dviejose kalbose būtų giminaitis neužtenka vieno garsų panašumo. Žodžio giminumui reikia, kad jis abiejose lyginamosiose kalbose būtų tos pačios kilmės." Nurodęs visą eilę klaidingų etimologizavimų bei nevykusių glosių aiškinimą, K. Būga nusprendė, kad J. Basanavičiaus studija "šiandien neturi jokios verčios. Visas tas darbas, kuriam suvartota daug metų ir sveikatos, nuels per niek"²⁶. Autoritetingai tarti K. Būgos žodžio laikėsi ne tik mūsų kalbininkai, bet ir senovės tyrinėtojai. Atrodė, jog trakiškoji lietuvių kilmės hipotezė buvo palaidota visiems laikams, tačiau po keliolikos metų ją atgaivino kitas medikas latvis Karolis Kasparsonas (Karlis Kasparsons)²⁷. Jo išvados tokios pačios, kaip ir J. Basanavičiaus: baltai kilę iš senovės trakų, kurių dalis I a. po Kr. nuo Dunojaus ir Karpatų atsikraustę prie Nemuno bei Dauguvos ir davę pradžią lietuviams, latviams ir prūsams.

Visai neseniai J. Basanavičiaus hipotezė tam tikra prasme parėmė čekų archeologas K. Turnwaldas.²⁸ Jis, žinoma, nepatrina baltų su trakais, bet, remdamasis trakų asmenvardžių, vietovardžių ir vandenvardžių panašumu su baltiškaisiais, iškelia arimą baltų ir trakų giminystę. Negana to K. Turnwaldui atrodo, kad proistoriniais laikais baltai gyvenę vidurinėje Europoje, Dunojaus baseine. Dalis tų "Dunojaus baltų",

spaudžiami germanų, vėliau slāvų, pasiekę Baltiją. Deja, šios K. Turnwaldo hipotezės dar neįmanoma pagrįsti archeologiniais duomenimis.

Pagaliau trakų ir baltų kalbų santykius plačiau nagrinėja žinomas bulgarų lingvistas I. Duridanovas Sofijoje 1969 m. išėjusioje knygoje Thrakisch-dakische Studien²⁹. Toje studijoje jis nuodugniai apžvelgia trakų, dakų ir baltų kalbų bendrybes geografiniuose varduose, etnonimuose, asmenvardžiuose, leksikoje, fonetinėje ir morfologinėje tų kalbų sistemoje. I. Duridanovas dažnai panaudoja ir J. Basanavičiaus surinktą medžiagą. Žinoma, ir I. Duridanovas nelaiko trakų lietuvių ar kitų baltų tautų protėviais, kaip kad savo laiku tvirtino J. Basanavičius, K. Kasparsonas ir kiti, bet jis tą artimą kalbinę giminystę remia tuo, kad baltų ir trakų kalbos yra kilusios iš tos pačios indoeuropiečių prokalbės, egzistavusios dar prieš IV tūkstantmetį, ir kad baltų, trakų ir dakų protėviai maždaug III tūkstantmetyje pr. Kr. (jau suirus indoeuropiečių prokalbe) gyvenę kaiminystėje ir artimai bendravę. Tie glaudūs baltų ir trakų santykiai, I. Duridanovo manymu, trukę nuo III tūkstantmečio pr. Kr. iki V-VI a. po Kr., kada trakų kalba išnykusi. Trakų kalba laikoma artimiausia baltų kalbų giminaite.

Kur yra buvęs tiesioginis baltų sąlytis su trakais bei dakais, šį tą pasako rusų kalbininko O. N.

Nukelta i 15 psl.

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & ISGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-3364

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL,
TEL. 255-3535

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 ST. CATHERINE STREET W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.
Chiropraktikas
1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525
Atidara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ
1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.
Tel: 932-6662; namų 737-9681

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtytės. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

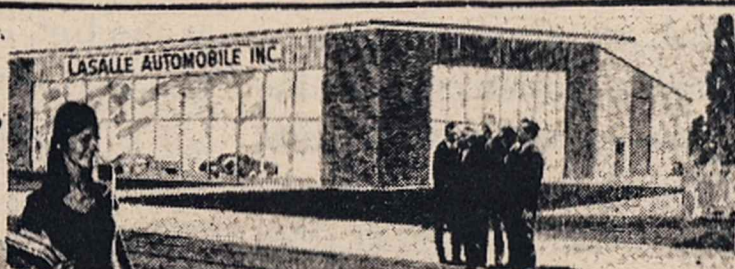
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimus. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

DIPLOMATINĖ KOVA PO ŽALGIRIO MŪŠIO

(Iš praeito numerio)

Taip pat darą ir kiti valdovai, tas pats ordino magistras ir imperatorius Zigmantas. Ordinui įsakmiai prikišama, kad jis nesirūpina Prūsijos žmonių krikštijimu (dar du trečdaliai prūsų tebesą pagonys), bet juos panaudoja kaimyninėms šalims engti. Kryžiuočiams aštriai kaltinant visoje Europoje savo priešus pagonių jėgos panaudojimu, to meto Lenkijos mokslo žmonės — juristai (A. Laskaris, P. Vlodkovičius) teoriškai pagrindė taikingų pagonių teisę laisvai savarankiškai gyventi (juos atversti reikią žodžiu, o ne kardų), jų pagalbos panaudojimą.

Lenkija gana greit po 1410 m. įvykių paruošė dalykinį viso karo ordino žemėje aprašymą. Jis išliko iki mūsų laikų sutrumpinta forma (kaip pamokslo riteriams medžiaga ir yra vadinamas "Konflikto kronika". Karo ir mūšio planu aprašymu pasinaudojo vėlesnis kronikininkas J. Dlugošas, padidino dar jį savo priedais ir visa tai paskelbė savo "Lenkijos istorijoje". Šituodu lenkų aprašymai yra plačiausi. Jie vertina šią kovą kaip teisingą kovą prieš ordiną, kuris užgrobė svetimas žemes, jas niokojo, įvykdė daug neteisčių ir smurto veiksmų, kovojo su lenkų jau apkrikštyta Lietuva. Deja, neišliko pačių lietuvių padaryto šio karo planesnio aprašymo.

Lietuvai ir Lenkijai buvo, žinoma, sunku sužlugdyti ordino varomą propagandą feodalinėje Europoje, kuriai jis vis dar tebebuvo ekspansyvos krikščionybės Rytuose pagrindinis bastionas. Tačiau ordino pozicijos Vakaruose jau buvo neginčijamai silpnės, nes masinių kryžiaus žygių prieš pagonis ("šiaurės saracenus") laikai jau buvo praėję. Išliko viešų pareiškimų ar kronikų žinių, iš kurių matyti, kad Lietuvos ir Lenkijos teisinga kova su kryžiuočių agresija jau susilaukė sutarimo ar bent objektyvesnio nušvietimo. Tai pa-

sakytina pirmiausia apie tas visuomenės jėgas, kurios siekė reformuoti katalikų bažnyčią, likviduoti labiausiai rėkiančias jos negeroves arba kurios buvo paveiktos humanizmo renesanso idėjų. Lietuvos ir Lenkijos kova iš seniau turėjo šalininkų Čekijoje, kurioje vokiečių feodalų išsigalėjimas kėlė vis didėjantį nepasitenkinimą. Čekijos karalius Vaclovas IV 1410 m. nebuvo Lietuvos ir Lenkijos sąjungininku, bet sąjungininkų kariuomenėje buvo čekų karių. Šiame krašte ordino sumušimas buvo priimtas kaip smūgis bendram priešui. Jogaila po Žalgirio mūšio pasiuntė laišką-pranešimą Prahos universitetui apie pergalę prieš kryžiuočius. Tos aukštosios mokyklos vardu 1410 m. pabaigoje atsakė jos rektorius Janas Husas, didysis čekų patriotas ir reformatorius, kuris išreiš-

kė savo didį džiaugsmą dėl triumfo ir pažymėjo, kad tai Dievo darbas, kuris numalšino "jūsų priešų pasiputimą, jūsų šlovės priešininkus..."

Galima nurodyti kelis humanistus, kurie blaiviau žiūrėjo į įvykius ir objektyviau vertino lietuvių-lenkų ginklo pergalę prieš kryžiuočius. Įžymus humanistas italas Enėjas Silvijus Pikolominis savo veikaluose palyginti plačiai rašė apie Žalgirį, neparodydamas simpatijos kryžiuočiams. Italas humanistas ne karto neprikišo, jog buvo pasitelkti pagonys. Taigi, pamažu plintant pažangioms idėjomis, Vakarų Europos pažiūros į kryžiuočių vieklą kinta. Žalgirio pergalė čia turėjo nemažos įtakos.

Žalgiris parodė Europai dviejų sąjungininkų — Lietuvos ir Lenkijos galybę, iškėlė jų tarptautinę reikšmę ir padarė galą įsitikinimui apie ordino nenugalimumą. Kartu jis ilgam laikui sustabdė vokiečių feodalų veržimąsi į Rytus.

SOCIALDEMOKRATAI LIETUVOS REIKALU

Socialistų kongrese lietuvių socialistai padarė tokią pareiškimą:

"Lietuvos Socialdemokratų partijos egzilėje delegaciją prašo kongresą "1. Panaudoti neatidėliojant savo įtaką, kad būtų sustabdytas Sovietų Sąjungos kolonializmo metodais vykdomasis lietuvių tautos naikinimas.

"2. Padėti Lietuvai atgauti savo nepriklausomybę, atitraukiant iš Lietuvos Raudonąją ir policijos armijas, o taip pat dabar ir ten veikiančią civilinę administraciją.

"Delegacija taip pat prašo visas Socialistų Internacionalą sudarančias partijas ir jų atstovus, kurie dalyvauja savo kraštų vyriausybės, įsakmiai reikalauti sovietinę Rusiją Europos Taikos konferencijoje ar Saugumo konferencijoje, jei tokia būtų:

"1. Atsisakyti Lietuvos okupacijos.
"2. Laikytis su Lietuva sudarytųjų sutarčių — 1920 m. liepos 12 d. Taikos sutarties ir 1926 m. rugsėjo 28 d. Nepuolimo sutarties,

o taip pat Atlanto Chartos ir Jungtinių tautų žmogaus teisių deklaracijos.

"Anksčiau Socialistų Internacionalas dažnai įsikišdavo, užstodamas neteisingai nukentėjusius, ir teikdavo pagalbą. Tikimės, kad ir šį kartą Socialistų Internacionalas jaus taip pat pareigą padėti toms tautoms, kurios vergauja sovietinėje tironijoje".

Tą pareiškimą-deklaraciją yra gavę visi Socialistų Internacionalo kongreso delegatai ir spaudos atstovai.

● Liepos 26 d. Vilką ir Flitos redakciją aplankė Brazilijos lietuvių jaunimo atstovai — kun. Antanas Saulaitis, SJ, neseniai II PLJ Kongrese išrinktas Pasaulio Jaunimo Sąjungos pirmininkas. Su juo buvo pasikalbėta įvairiais klausimais ir, svarbiausia, dėl PLJS-gos įsijungimo, kaip Vliko Seime 1971 m. gruodžio mėn. buvo nutarta, į Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Su juo lankėsi ir kun. Jonas Gledrys iš Urugvajaus. Tuo pat metu svečiavosi ir Zenonas Bačelis, Brazilijos

Chicagos lituanistinės mokyklos pasirodo plačiajai visuomenei.

APSINUODIJIMAS MAISTU

Žmogus visai sveikas. Jis jaučiasi gerai. Ir stauga pajunta skausmus, su-serga ir iš baimės klausia save: - Kas man pasidarė?

O to viso priežastis — maistas. Žmogus suvalgė mikrobais užkrėstą maistą. Dabartiniais laikais tai ne retas reiškinys. Dar gerai, kad šie susirgimai ne užkrečiami. Užsikrečiama tada, kai sunaudojamas maistas užkrėstas toksiniais, žmogaus organizmui kenksmingais elementais. Visai geras maistas, jeigu jis ilgesnį laiką buvo netinkamai laikomas darosi kenksmingas. Ypatingai reikia saugotis grybų ir įvairiausių daržovių. Išimtinai pavojingi butulizmo nuodai ir stafilokokų intoksikacija.

Prasidėjus žarnyne uždegimui žmogus gali su-laukti toli siekiančių pasekmių. Patekę į žmogaus vidurius maisto netinkami produktai labai kenksmingi, bet nuo jų ne taip jau lengva apsisaugoti. Viena, kad maisto produktai genda, jei jie netinkamai laikomi, o antra, jie gali būti nuodingi, net ir tada, jeigu buvo gerai saugomi nuo nuodingų mikrobo, bet jeigu jie buvo užnuodyti farmose, naudojant netinka-

mus chemikalus. Kiekvieno atveju, kai tik pajunta, kad susirgimo priežastis yra maistas, reikia skubiai kreiptis į gydytoją. Kadangi kai kuriais atvejais gali būti pavojus žmogaus gyvybei.

Profilaktinis atsargumas būtinas šiais laikais. Didieji miestai bando kovoti su maisto užnuodijimu, bet nevisada administracija turi pakankamai veiksmingas priemones. Dabar vasara ir todėl atsargumas turi būti dvigubai didesnis.

JIS DARO SENZACIJAS

Philadelphia laikraštyje "classified sections" pasirodė toks neįprasto turinio skelbimas: "reikalinga moteris, kuri sutiktų tapti nesčia. Tai ne juokas, nes bevaikė vedusių pora siūlė \$10, 000 moteriai, kuri sutos šeimos vyru sutiktų pasidaryti nesčia. Tokia moteris turėtų būti nesenė, kaip 26 metų, inteligentiška ir įdomi. Siūloma netik dešimtis tūkstančių, bet ir išlaidas padengti, bei kitos "dovanos". Skelbime buvo nurodytas ir telefonas, kur reikia kreiptis. "Philadelphia Daily News" reporterė Kitty Caparella atsiliepė nu-

rodytu telefonu ir susitiko su "actuary" Lenard E. Goodfarb. Jis pasisakė, kad atstovauja kitą "actuary", kurio šeima ir norinti, tokiu būdu išgytikudikį. Reporterė pasiteiravo, kodėl toji šeima neįsūnija vaikučio? Buvo atsakyta, kad tik toks būdas turėti vaiką minimai šeimai priimtinas.

Į šį "biznį" tur būt lietuviai nekreiptų jokio dėmesio, jeigu ne viena aplinkybė. Prieš keletą metų viena lietuviška fraternalinė organizacija turėjo "actuary" kaip tik Lenard E. Goodfarb. Ar čia tasai pats actuary, kurio laikėsi lietuviai daugelį metų?

VISTOS PAČIOS PADĖKOS

Paskutiniu laiku Kanados liet. savaitraščiuose pradėjo pasirodyti visokios padėkos, kurios spausdintame tekste atrodo nelabai rimtos. Manau, kad laikraščiam už tai yra atsilyginta, tačiau laikraščio skaitytojui tai yra dar vienas neįdomus skelbimas, kuris praskleidžiamas, ieškant įdomesnio pasiskaitymo. Bet turėkite kantrybės ir bandykite vieną jų perskaityti. Jei kas buvo susirgęs, tai pradeda dvasiškiais, daktarais, kaimynais, draugais, giminėmis ir baigia nuosava žmona ir savo vaikais. Dėkoja kunigui už dvasinius patarnavimus, kurio pareiga yra savo parapilietį aptarnauti, daktarui už gydymą, kuriam už tai labai gerai apmokėta, giminėms už aplankymą, kurie susirgę irgi norės būti aplankomi.

Man atrodo, kad tokios viešai skelbiamos padėkos nusipelno tik tas, kuris yra padaręs gerą tik altruistinių motyvų iš didelės artimo meilės ir noro pagelbėti kitam.

Tiktokiems ačiū, kurie

ką nors padarė ne iš pareigos, ne todėl, kad privalėjo.

Tik paskaityk laikraščiuose apie vietovių parengimus. Kai kur kiekvienas aprašymas pasibaigia padėka už leidimą pasinaudoti sale. O dėkoja tie patys, kurie savo pinigais statė ir šiandien dar už jas tebemoka. Kartais atrodo, kad pagal sugebėjimą padėkoti, už salę gali mokėti pilną nuomą, dalį nuomos, ar visiškai nieko. Tad gal ir apsimoka šitame krašte už viską taip dėkoti. Jei taip, tai ir man čia nieko daugiau nebelia, kaip tiems, kurie perskaitė šitą mano rašinį, pasakyti ačiū, ačiū, ačiū...

K. Mileris

ŽIURKĖS PUOLA

Kada ir kur bekeliaavo žmonės, visada juos lydėdavo priešai-žiurkės. Gudrios, vikrios ir akiplėšiškos jos keliauvo kartu su Marko Polu, plaukė Mege-lano žygyje, suko lizdus prekybos laivuose ir kaip visi keliautojai, pavargusios nuo ilgo plaukiojimo laivu, skubėjo į krantą, kai tik laivas įplaukdavo į uostą.

Norėdami apsisaugoti nuo šių kenksmingų graužikų, mūsų proseneliai laikydavo kates. Vėliau žmonija bandė atsikratyti jų, padedama tokių stiprių nuodų, kaip strichninas.

1947 metais veiksmingesnis kovos su žiurkėmis ginklas: antikoaguliantas, vadinamas varfarinu. Nedidelės jo dozės nebuvo kenksmingas stambiems gyvūnams, o žiurkių po penkių dienų nelikdavo nė kvapo.

Maždaug dvidešimt penkerius metus žmogus gyveno palyginti saugus. Atrodė, kad žiurkės kapitu-liaavo. Tačiau neseniai An-

glijos sveikatos apsaugos tarnautojai pastebėjo, kad vadinamosios rudosios "naminės" žiurkės Velse ir juodosios "laivinės", sukančios lizdus Liverpulio dokuose, ryja varfariną su tokiu pasimėgavimu, tarsi tai būtų ne nuodai, o išma-naus virėjo pagaminti skanėstai. Šitai leido mokslininkams padaryti išvadą, kad atsiradęs nauja žiurkių rūšis, kuriai vafarinas nekenksmingas. Nauja žiurkių rūšis kaip mat gavo laiko dvasią atitinkantį pavadinimą: superžiurkės.

Specialistai turėjo vilties, kad superžiurkės gyvenančios tik Anglijoje. Bet iš Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos pranešimų paaiškėjo, kad nauja žiurkių rūšis paplito Olandijoje, Danijoje, Vakarų Vokietijoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Mokslininkai pas-kelbė: "Pasauliui gresia pavojus".

Kasmet dėl žiurkių žmonija netenka maždaug 33 milijonų tonų duoninių grūdų, jos ryja naminių paukščių kiaušinius, apgaužia ėriukus.

Kaip kovoti su šiais pavojingais graužikais. Buvo prisiminta apie ankstesnius nuodus. Tačiau ir čia žiurkės apvyniojo žmogų apie pirštą: iš pradžių viena kita paragaudavo jauko; bet, jeigu po kiek laiko jos patiesdavo kojas, kitos į jauką nė nepažiūrėdavo.

● LENKŲ DIFNRAŠTIS Londone "Dziennik Polski" įdėjo straipsnį, kurio antraštė: "Kalantos — Lietuvos tautos didvyrio garbė didėja". Paskelbta David Floyd The Daily Telegraph kitur mažiau žinoma informacija apie Kalantos susideginimą bei riaušes. (E)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

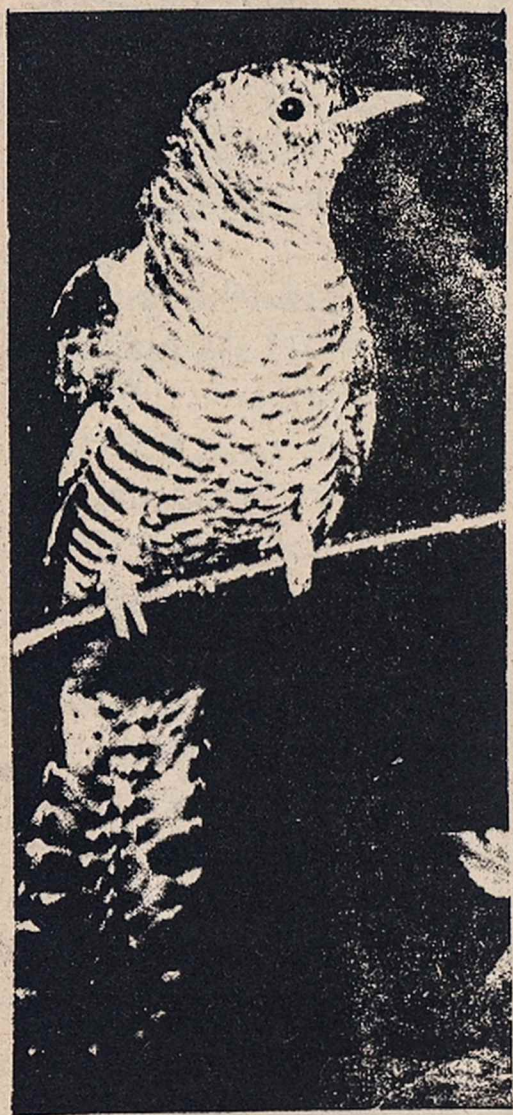
KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMU, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

KODEL GEGUTĖS DEDA KIAUŠINIUS SVETIMUS LIZDUS

Gegutė raiboji

dais. Afrikos gegutės (Chrysococcyz) deda kiaušinius į smulkių žvirblių paukščių lizdus, o kai svetimų tėvų išperėti ir lizde išmaitinti gegužiukai išskrenda, vėl juos ima globoti pačios. Stambi Pietų Europos ir Šiaurės Afrikuoduotoji gegutė (Clamator glandarius) deda po porą kiaušinių į varninių paukščių lizdus. Jaunikliai savo netikrųjų brolių nemeta iš lizdo.

Mūsų gegutė yra aukščiausios klasės specialistė. Nors ji deda kiaušinius į daugelio paukščių lizdus, bet atskiros patelės padeda kiaušinius tik kokiai nors vienai rūšiai, kuri ją pačią išaugino. Parazitinės gegutės moka gerai prisitaikyti prie kitų. Jų kiaušiniai dažniausiai būna smulkūs, panašūs į šeimininkų kiaušinius, o perėjimo periodas trumpesnis už šeimininkų. Todėl jaunikliai išsiriti ankščiau ir išmeta kitus kiaušinius ir jauniklius, arba spėja sutvirtėti ir paaugti, kol išsiriti jų netikrieji broliai.

Ar labai žalingi paukščiai, dedantys kiaušinius į svetimų lizdus? Parazituojančių paukščių ir jų šeimininkų evoliucija ejo dažnai lygiagrečiai šimtus tūkstančių metų. Per ilgą evoliucijos laikotarpį jie vieni prie kitų gerai prisitaikė. Daugelis gegučių, pakeičia šeimininkams tik vieną kitą kiaušinių būdą mišrybės, jie dažniau išgyvena už mažiau atsparius šeimininkų jauniklius. Gegutės, kurios kaip mūsų gegutė, išmeta visus šeimininko kiaušinius, yra gana retos ir savo kiaušinius, sumažindamos žalą, paprastai išskirsto paukščiukams dideliame plote. Beje, mūsų gegutė lesa labai plaukuotus vikšrus, kurių neleso paukščiai giesmininkai, todėl yra naudinga.

Vienoje Kanados fermoje, kur buvo veisiami bebrai, pastebėta, kad yra ir bebrų apgavikų. Vienas jaunas bebrukas visada pirmasis ateidavo prie šėryklos rytais, gal būt, dėl

Senų krašte Vidugirių kaimo ansamblis „Rūta“

to, kad be spūsties pasirinktą patogesnę vietą maitintis. Kartą jis pavėlavo ir atėjęs rado visas vietas užimtas. Ilgai "negalvojęs", bebrukas pasiėjo upę ir tuojuo uodega per vandenį. Uodegos plaukšėjimas yra bebrų pavojaus ženklas. Bebrai metėsi į upę, o jaunas apgavikas ramiausiai nuėjo prie ištuštėjusios šėryklos.

Kartą zoologas Otto Frišas vaikščiojo ežero pakrantėmis su prijuokinta kiaune ir dviem namuose išaugintomis kuosomis. Tuo metu, kai kiaune sugavo žuvelę, atskrido kuosa ir atsitūpė netoliese. Kiaunė jau buvo pradėjusi estį savo žuvelę, kai staugė nei iš šio, nei iš to kuosą pradėjo įnirtingai kapti pernykščių lapų krūvą. Kiaunė nebeiškentė ir, palikusi žuvį, nubėgo pasižiūrėti. Kuosai to tik ir

tereikėjo. Ji pakilo, skridama nutvėrė paliktą žuvelę ir, atsitūpusi medyje, ją ramiausiai sulesė.

Netruksta ir gaidžių apgavikų, kurie, tingėdami vaikytis paskui vištas, pasinaudoja signalais, reiškančiais, kad aptiktas maistas. Vištos subėga prie tariamo lesalo, o gaidžiui to tik tereikia... Silpnėnis gaidys, sutikęs stipresnį konkurentą, pradeda kvaksėti kaip višta. Tai padeda jam išvengti nelygios kovos.

Panašiai elgiasi svetimus lizdus plėšiantys kirai. Jie pradeda vaizduoti dar maitinamus jauniklius: prisiglaudžia prie žemės, išlenkia kaklą ir plačiai atveria snapą. Kiti kirai tokių "jauniklių" neišvaro iš kolonijos. Apgavikai palaikia, kol tėvai nuskrenda ieškoti maisto, ir išplėšia paliktą lizdą.

KAUNO DU DAKTARAI GFRIAUSI ŠOKĖJAI

Liepos mėn. pradžioje Maskvoje įvykus pirmajam Sovietų Rusijos pramoginių šokių atlikėjų konkursui pirmąsias vietas laimėjo lietuvių šokėjų - kauniečių pora, medikai Jūratė ir Časlovas Norvaišos. Antrieji buvo vilniečiai - statybos instituto darbuotojai Dalia ir Vidas Kamaičiai. Atskirose grupėse diplomantų varžus iškovojo dar dvi lietuvių poros: Ramunė ir Jonas Baltaragiai ir Laima ir Algis Kaminskai. Sovietinių pramoginių šokių konkurse antrąją premiją buvo pažymėtas naujas lietuvių pramoginis šokis "Riljo" - konkursui jį pateikė kompozitorius C. Pauga ir pramoginių šokių atlikėjas A. Gineitis.

Apie lietuvių laimėjimą skelbė Bostono "The Christian Science Monitor". (F)

250 STRAIPSNŲ APIF LITUVA ITALIJOJE

Koks didelis dėmesys Lietuvai šiuo metu skiriamas Italijoje lietuvių Etnos redakcijos Romoje ("Etna-Press", red. prel. V. Mincevičius) pranešimas - liepos mėn. pradžioje iškarpu agentūra prisiuntė 250 straipsnių iškarpa apie Lietuvą. Jie paskelbti Italijos spaudoje ne tik Romoje, bet ir įvairiose didesnėse bei mažesnėse krašto vietovėse.

o Rytų ir Vidurio Europos pavergtų kraštų atstovai Stockholme susirinkę š. m. birželio 14 pasirašė specialų krepimąsi: "Kova dėl laisvės Baltijos

valstybėse". Nurodyta į sovietų įvykdytą okupaciją, paskutinius įvykius Lietuvoje, katalikų ir kt. protestus, sovietų vykdomą genocidą, žmogaus teisių pažeidimus.

ŽYGLIAI BRAZILIJOJE LIETUVOS REIKALU

Brazilijos katalikiško jaunimo organizacija TFP (Sociedade Brasileira de Defesa da Tradição, Família e Propriedade) numatė plataus masto programą Lietuvos bylai iškelti Brazilijoje. Numatyta: surinkti manifestui bent pusę milijono parašų Brazilijoje ir jį pasiųsti J. Tautoms.

LIETUVIAI SOCIALISTŲ INTERNACIONALF VIENOJE

Š. m. birželio mėn. 26-30 d. Vienoje įvyksiamas Socialistų Internacionalo Kongrese dalyvavo du Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užsienio Delegatūros atstovai: Juozas Korubskas iš JAV ir Juozas Vilčinskis iš Londono. L. S. D. Užs. Delegatūros Kongresui pateiktame pareiškime, prašė panaudoti savo įtaką, kad nedelsiant būtų sustabdytas Sovietų Rusijos neokolonializmo priemonėmis vykdomas lietuvių tautos naikinimas ir kad būtų atstatyta Lietuvos demokratinė valstybė, atitraukiant iš Lietuvos Raudonąją ir policijos armijas bei rusų tarnautojų kadrus.

Delegatūra taip pat prašė visas Socialistų Internacionalą sudarančias partijas veikti, kad jei įvyktų Europos Saugumo konferencija, tai joje reikalauti iš Sovietų Rusijos: nutraukti Lietuvos okupaciją ir laikytis sudarytų su Lietuva sutarčių

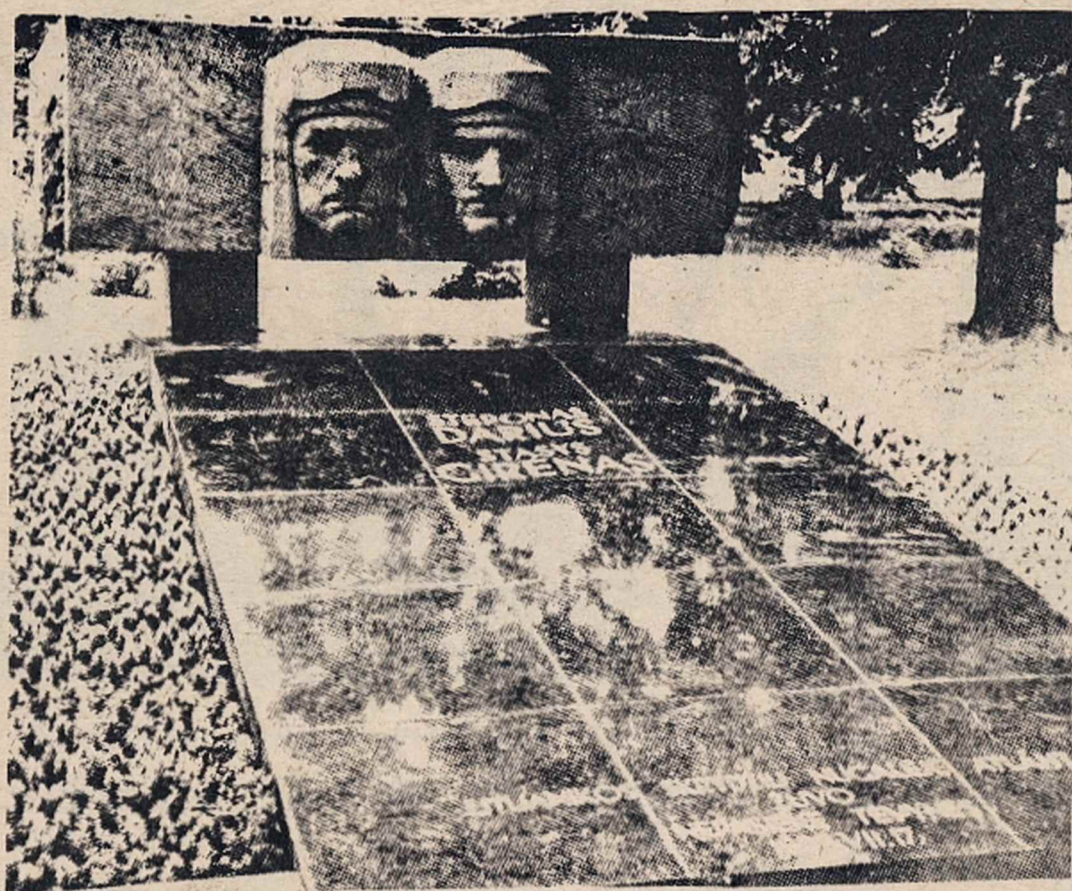
ONTARIO PLACE

Gal pati įdomiausia Toronto vasaros pramogoms vieta yra Ontario Place. Žmogaus supiltos salos Ontario ežere ir gigantiški plieno ir betono pastatai bei juos jungią koridoriai virš vandens, sudaro gražią ir patrauklią pramogų vietą. Gražūs asfaltu išlieti takai, papuoštos krantinės ir spygliuočiais bei lapuočiais skoningai apsodintos pakrantės, vilioja čia atėjusį viską pamatyti ir viskuo pasidžiaugti.

Čia patilanka motorlaimiams ir būriniam laivams. Salose pilna restoranų su apščia valgių ir gėrimų pasiūla. Čia pat turiningas vaikų kaimelis pramogoms. Ir ko čia nėra. Vaikai be paliovos žaidžia. Vaikai be paliovos žaidžia ir džiaugiasi. Kitoj saloj – forumas. Moderniai įrengta apskritinio formos scena su tribūnom ir stogu. Tik sienų čia nėra, todėl karštom dienom čia nekaršta, o visais vakarais nešalta, nes vėjelis iš daugybės pučių. Gausūs vakariniai koncertai su žymiais dainininkais ir orkestrais sutraukia daug žiūrovų. Moderniausias kino teatras su gaubtu apskritu 90-ties pėdų ekranu rodo puikius spalvotus 30 – ties minučių filmus. Čia pat netoli ir parodos paviljonas.

Pramogoms saivairinti galima išsinomuoti valtį, ar paplaukioti laivu. Yra čia ir priemonos pagalbos ambulatorija. Taip pat paštas ir bankas. Poilsui pilna suolų, nemažai ir stalų. Apsčiai švariai ir higieniškai užlaikomų išvečių.

Dienos metu lankytojas džiaugiasi ežero panoruma – baltom būrėm plūduojančiais laivais, ar stebi didmiesčio architektūros pastabus. O nakties metu kai miestas sužėri milijoninėm šviesom, nakties dugne dangoraižių siluetai atrodo žavingai ir didingai. Vėsus vėjelis pučia nuo vandens, mes žavimės nakties grožiu, ir džiaugiamės, kad šioji pramogoms vieta yra čia pat, mūsų miesto pašonėje.

Stepas Darius ir Stasys Girenas palaidoti A. Šančių kapinėse. Paminklo projektą sukūrė skulptorius Vytautas Mačiulka. Apšlinkos paruošimą atliko Nasvyčiai.

KRISTIJONO DONELAIČIO MOKYKLOS LEIDINIAI

Pasižymėjusioji švietimo darbuotoja pedagogė Sofija Jelionienė atsiuntė NL redakcijai du vertus dėmesio šios mokyklos leidinius. Tai "TIK PRADŽIA" moksleivių metraštis 1971-1972 metams. Čia sudėti šių metų mokyklą lankiusi jaunuolių fotografijos su mokytojais, yra pačių mokytojų pasisakymai ir gausūs mokinių rašiniai, kai kurie netarpiškai jautrūs, o svarbiausia įvairūs ir gerai parvaizduojantieji jaunuolių nuotaikos. Leidinys gausiai iliustruotas ir turi 120 puslapių. Puiki atmintis patlems mokiniams ir svarbus atlikto lietuviško darbo paminklas. Reikia suprasti, kad panašų leidinį gaminant buvo išleista nemaža pinigų, o dar daugiau buvo reikalinga pasiaukojančio rūpestingumo. Tik plačiai veikianti tokiame stambiame centre, kaip Chicago, mokykla ir jos gausūs darbuotojai galėjo panašų puošnų leidinį išleisti.

"PIRMIEJI ŽINGSNIAI" – tai K. Donelaičio liuanistinės mokyklos mokinių laikraštėlis. Jo turinį sudaro jaunų autorių rašiniai, kurie pasižymi gyvumu ir temų platumu. Tiems jaunuoliams viskas rūpi. V. Šerelytė rašo apie Samsoną ir Delilą, R. Čepėnaitė prisimena savo gyvenimo patį įdomiausią įvykį. O tasai "įvykis", tai esąs pats gyvenimas. Ji prisipažįsta, kad "daug grožio pastebi

paprastuose daiktuose, kuriuos kiti žmonės laiko niekais". Gal truputį išdidu, bet tai rodo šios autorės pastangas galvoti nebanaliai. Bevartant šį leidinėlį galima rasti ir daugiau įdomybių.

● MAŽEIKIUOSE statomas ištisas kompleksas namų. Tai vis skirta Mažiekiuose rengamai naftos perdirbimo įmonei, dėl kurios lietuviai intelektualai reiškė susirūpinimą. Buvo būkštaujama, kad bus užteršiama aplinka ir naikinami Lietuvos gamtos turtai. Naujuose pastatuose turės gyventi, kaip skelbia vietinė spauda, naftos įmonės statytojai, o kada bus naftos įmonė galutinai įrengta, ten jau įsikurs jos darbuotojai. Naujoje Mažiekių dalyje turės būti pastatyta 33 namai po 45 butus, trys pastatai turės 75 butus du pastatai po 108

● Leonas Gureckas, Keating Ford Verdune reprezentantas, šiuo metu yra atostogose. Jo patarnavimu, perkant naują ar vartotą važiuojamąją mašiną, ne mažas skaičius lietuvių jau yra pasinaudoję, o ypač paskutiniu metu laikotarpiu kai žymiai patobulėjo šios kompanijos patarnavimas garaže. Gureckas po atostogų žada savo klientams pritaikyti ypatingų išimtinų galimybių, kurie dar pirkus 1972 metų modelio naujas ar vartotas mašinas, prieš naujo sezono atidarymą. Tad pasinaudokime proga, paskambindami telefonu 769-8831.

butusę greta planuojama krautuvės, valgyklos, kur galės valgyti 112 žmonių iš karto, mokykloje galės mokytis 1,284 mokiniai. Viskas gerai, tik kiek lietuvių šiuose namuose galės apsigyventi?

PRIEŠ KETURIAS DEŠIMTIS METŲ...

Lygiai prieš keturias dešimtis metų "New York Times" išspausdino tokią trumpą žinutę: Kampe 5-sios Ave. ir 76 gatvės Manhattanė automobilį veikėją Winstoną Churchillį. Ligoninėje patirta, kad Churchillui išnertas peties kaulas, sužeista ranka ir paliesta krutinės ląsta. Tuo metu numatytoji Churchillio paskaitų serija Amerikoje buvo nutraukta.

"Man and his World" – Žmogus ir jo pasaulis – Montrealyje veikiančio paroda pagaliau liepos mėnesio pabaigoje buvo atidaryta. Atidaryme daugiausia dalyvavo mokyklinis jaunimas. Šiais metais paroda netokia įspūdinga, kaip buvo praeitais metais. Kaip žinia parodos atidarymą sutrukdė Montrealyje vykusieji streikai. Kai kurie kraštai kaip pavyzdžiui Indija, atsisakė toliau šioje parodoje dalyvauti. Bet dar likusioji parodos dalis vis tiek sudaro nemažą įdomumo ir lankytojų netrūksta.

● SOVIETŲ JAUNIMAS per daug girtuokliauja, apie tai rašo "Socialistinė industrija". Daugumas jaunuolių, kurie vykdo iki 18 metų nusikaltimus, taip pat

PADEKA

Lietuviškas ačiū visiems liepos mėn. 29 d. mūsų vedybinės 25 metų sukakties proga staigmenos organizatoriams, dalyviams už parodytą nuoširdumą, sveikinimus, gėles, dovanas.

Nuoširdi padėka organizatoriams – J. A. Gataučiams ir dalyviams: kun. A. Sabui, J. Bataičiui, E. E. K. Šviežikams, B. J. Stankams, E. S. Tolvaišoms, R. J. B. Urbanams iš Rochester, N. Y., L. P. Griškoniams, L. J. Remeikiams, A. Milčiui, St. A. Krivickams, O. V. Stepšiams, V. Juškai, Pov. Juteliui ir mūsų vaikams – Algimantui, Vytautui, Viliui, Aldonai ir Angelei.

Aldona ir Juozas Kručiai.

ir girtuokliauja. Patys jaunuoliai esą prisipažinę, kad degtinę geria nuo 16 metų ir pradeda girtuokliauti ne kur kitur, bet savo namuose. Kai tik susirenka daugiau jaunimo ar šokiams ar bet kuriuo kitu tikslu, tuojau prasideda girtuokliavimas. Pasigėrę jaunuoliai dažnai susimuša ir net sužaloja vienas kitą.

Jaunuolių girtavimas pasiekęs jau pavojingą laipsnį. Tuo susirūpino sovietinė valdžia, o taip pat ir visuomenė. Paskelbta, kad tėvai, kurie leis dar nesubrendusiems savo vaikams girtuokliauti, bus baudžiami iki 30 rublių pinigine bausme. Kiekvienas kitas asmuo, kurs skatins jaunuolius gerti, bus teismo baudžiamas iki vieno metų kalėjimo.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą – 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai – 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

SLA 72 kuopos ruošta gegužinė š. m. liepos 23 d. A. Podolskio Sodyboje praejo sėkmingai.

Nors tą dieną oras gegužinei nebuvo palankus, kartais smarkiai lijo.

Gegužinėje E. ir J. Bajoraičių ir M. Petrauskienės pastangomis buvo paruoštas turtingas bufetas.

Gaivinamųjų gerimų bufetą kruopščiai tvarkė P. Dauginas. SLA loteriją sėkmingai platino St. Ročienė ir jauna solistė Anita

LIETUVIŲ KILMĖS PASLAPTYS

(Atkelta iš 10 psl.)

Trubavičio vandenvardžių studijos. 1968 m. išėjusiame veikalė Dešiniojo kranto Ukrainos upių vardai 30-asis plačiai nagrinėja hidronomiją į pietus nuo Pripetės bei Seimo ir srityje į vakarus nuo vidurinio ir žemutinio Dniepro, kur baltų turėta kontakto su iranėnais, trakais ir dakais. Su mums šiuo atveju rūpimais trakais ir dakais baltų susidaryta prie vidurinio Dniepro ir į pietus nuo Pripetės.

Ir archeologai įrodinėja, kad baltų kilčių pietiniai kaimynai buvę trakai, kurie gyvenę į rytus nuo Bugo iki Dniepro ir, galimas dalykas, net už jo. Ribą tarp baltų ir trakų vedama linija Hrubieszow-Kijevas. Manoma, kad abiejų etninių vienetų sąlyčio riba galėjusi siekti net Desnos upę. 31

Kaip matoma, anksčiau visiškai pasmerkto J. Basanavičiaus mokslinis prestižas gerokai atitaisytas. Kad ir daugelis jo kalbinių išvedžiojimų nebuvo pagrįsti, kad ir įvairios prielaidos bei istorinės išvados buvo klaidingos, bet J. Basanavičiaus kruopščiai surinkta faktinė istorinė, lingvistinė, etnologinė ir kitokia medžiaga praverčia ir šių dienų mokslininkams. Klaidinga buvo pati J. Basanavičiaus pagrindinė tezė, kad lietuviai laikyti tiesioginiais trakų palikuonimis. Jei J. Basanavičius būtų apsiribojęs baltų ir trakų kalbų artimos giminytės, jo darbas būtų buvęs žymiai vertingesnis.

Pakolniškytė iš Hamiltono. Be to, Anita Pakolniškytė sumaniai anglų ir lietuvių kalba pravedė loteriją. Loterija išeigė - SUSENA ir SABINE EFROM iš Vokietijos kurios buvo atvykusios pas A. Gedminus.

K. Deksnys būdamas gabus akordeonistas linkmino svečius.

J. Deksnys yra dažnas parengimų lankytojas, nuolatinis ir SLA Kuopos gegužinės dalyvis.

SLA gegužinės rengėjai padedant St. Ročienėi ir A. Pakolniškytei su svečiais jaunam akordeonistui už gražią muziką sudėjo aukų.

Buvęs gegužinėje A. Kriščiūnas papasakojo savo patyrimą rusų politruksams ir instruktoriams plovė smegenis.

Šiais metais SLA Kuopos gegužinėje lankėsi Vembrės iš Belmont Hotel ir J. Renkauskas iš Port Colborne, Ont. St. Matulionis, MOHAWK Motel savininkas iš Brantford, Ont., ir visą dieną svečių iš tolimesnių vietovių.

SLA Kuopos gegužinėje svečių nuotaika buvo gera.

SLA Kuopa susilaukė didelės paramos iš SLA veikėjų: Vl. Bagdono kuris gyvena Tilbury mieste, bet visuomet atvyksta į mūsų gegužinę ir A. Kauspėdos, jie paaukojo vertingų dovanų mūsų loterijai. SLA kuopa iš gauto pelno galės paremti vasario 16-tosios gimnaziją kuri paruošia jaunimą lietuviškoje dvasioje.

J. Šarapnickas.

● Okupantas Lietuvoje pripažino: Vilniuje, birželio mėn., vyko studentų demonstracijos. Savo kalboje LKP CK plenume, liepos

Buvusiai montrealietei

A + A FELICIJAI ANULIENEI

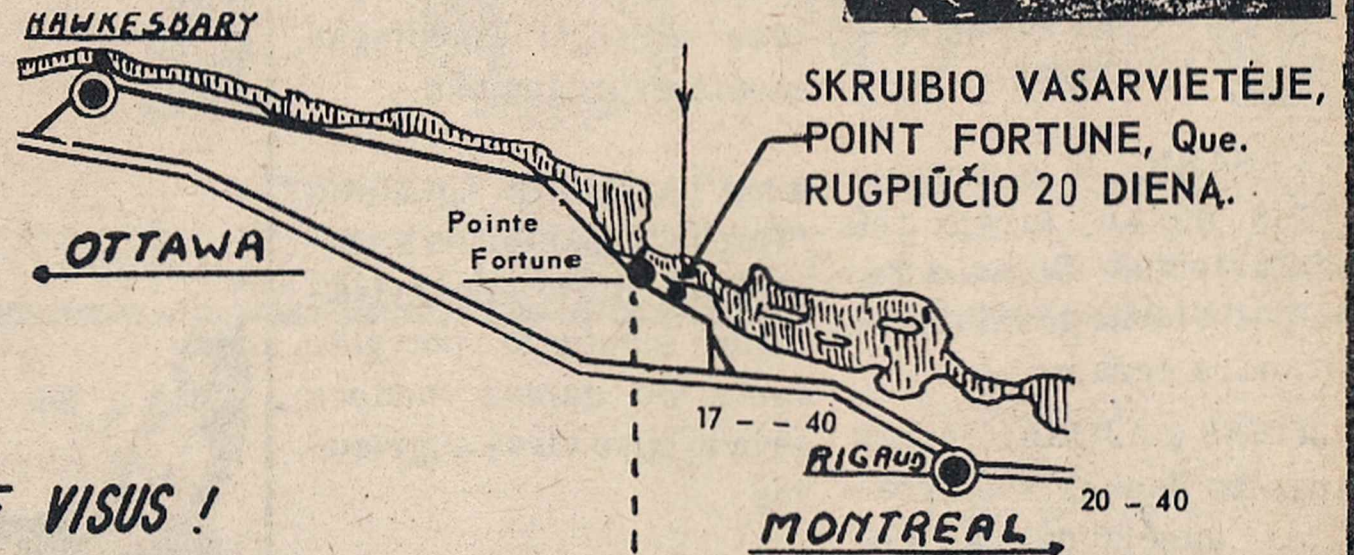
Žuvusiai auto mašinos nelaimėje Chicagoje, gilią užuojautą reiškia vyrui, dukrai, broliui B. Niedvarui su šeima ir visiems kitiems artimiesiems

S. J. Alioniai ir
S. P. Šukiai

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaukia plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED, BLUE knygų. JIB Medicine Lij. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS gegužinė!

KVIEČIAME VISUS!

NL pirmoje gegužinėje: iš kairės stovi: P. Kerevičius, K. Martinėnas, P. Bendžaitienė, L. Girinis; sėdi: Sitkauskienė, I. Petrauskas, A. Zabukas, Pr. Paukštaitis, J. Petrėnas, P. Girdžius ir viešnia iš Lietuvos.

3, partijos sekr. A. Barkauskas nurodė į "chuliganus, kurie neseniai triukšmavo sporto rūmuose tautinių varžybų metu". Barkauskas, kaip seka iš kalbos teksto ("Tiesa", liepos 6), tuos lietuvius laiko "įžūliais išsišokėliais"... (F)

● HYDRO-QUEBEC kompanija pasirašė sutartį su Con Edison ir penketo metų bėgyje tieks srovę New Yorkui. Ši sutartis siekia 123 milijonus dolerių.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išorės taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

montreal

● **ANTANAS IR FILOMENA GALDIKAI**, nesenai mirusio žymaus dailininko Adomo Galdiko giminaičiai viešėjo Kanadoje, aplankydami Toronto, Winnipegą, Vancouverį.

● **VASARIO 16** gimnazija šiais metais turėjo tris abiturientus. Romana Žutaitė labai gerai išlaikė brandos egzamenus.

● **JONAS BAJORAS** iš Los Angelės lankėsi Montrealyje ir svečiavosi pas Povilą Petronį ir Daugelų šeimoje.

● **F. JOKUBONIENĖ**, Pov. Petronio duktė su šeima buvo išvažiavę į pajūrį atostogoms.

● **P. PETRONIS** kartu su Jokuboniais išvyksta į Rochesterį, N. Y. paviešėti ilgesnį laiką.

KENNEBUNK PORTE Pranciškonų sodyboje leidžia didesnis skaičius Montrealio lietuvių. Jų tarpe yra:

O. A. Mylės, Z. A. Urbonai ir jų giminaitė viešnia iš Anglijos J. Koncevičiūtė. T. Mačiulienė, O. Veronikaitienė su šeima, O. E. Augūnai ir Ponia Salalienė.

● **VILNIAUS "LĖLĖS"** teatras gavo vadinamą visasąjunginę Kultūros ministerijos premiją. Toji premija Vilniaus lėlių teatrui atiteko už veiklą, V. Palčiauskaitės parašytą "Pienės Pūko miestas". Veikalą režisavo V. Mozūras, dailininkas A. Ragauskaitė.

"SAVAITĖS EKRANAS" tokiu vardu Vilniuje leidžiamas žurnalas, skirtas filmams. Čia suteikiamos informacijos apie naujai gaminamus dokumentinius, mokslinius ir kroniko filmus.

● **R. KAMINSKAITĖ** dalyvavo Toronto mieste gražuolės rinkimuose ir buvo patekusi į pirmąjį dešimtuką.

DARBO PASIŪLYMAS

Reikalinga moteris namų ruošai ir 2-jų vaikų priežiūrai. Skambinti 631-8864

● **AUSTRALIJOS** lietuviai laukia savo vasaros ir jos sulaukę gruodžio 26 d. surengs "Lietuvių Dieną". Į tokią šventę suvažiuoja lietuviai iš viso Australijos kontinento. Mūsų australia sugeba savo šventėse parengti išpudingas menines programas.

● **MATAS ZUJUS** ilgametis "Garso" redaktorius smarkiai nukentėjo Penssylvanijoje siautusių potvynių metu. Jo namas vandens srovių buvo visai sugriautas.

● **KUNIGORŪBAIS** apsiivilkęs vyras įėjo į Montrealio banko St. Šascal Caisse Populaire, ištraukė revolverį ir pareikalavo iš kasininko atiduoti jo žinioje esančius pinigus. Ir gavo keturias dešimtis tūkstančių dolerių. Taidar vienas ženklas, kad Montrealis yra netoli nuo New Yorko.

● **PRANAS BALTUONIS** iš Montrealio buvo nuvykęs į Bostoną ir ten liepos 20-23 turėjo savo kūrinių parodą.

● **Alfredas Pusaraukas** su šeima iš Anglijos ilgesnį laiką atostogaus Montrealyje.

● **Pr. ir L. Kriščiokaičiai** iš Hartfordo ir duktė Onutė su sužieduotiniu, kurie gyvena Vokietijoje, lankėsi Montrealyje ir išvyko į Ontario.

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ - MEDŽIOTOJŲ KLUBAS NIDA RUGPIŪČIO 13 d. (sekmadienį),
P. SKRUIBIO VASARVIETĖJE, PRIE OTTAWOS UPĖS,
Pointe Fortune, P. Q.

RENGIA

GEGUŽINĖ

PROGRAMOJE:

- KEPTA PAUKŠTIENA
- LIETUVISKA GIRA
- TURTINGAS BARAS
- POPULIARI MUZIKA
- LAIMĖS RATAS
- LOTERIJA IR ŽAIDIMAI

"NIDOS" Klubo Valdyba

● **V. ir L. Sušinskai** atostogoms buvo išvykę pas gimines į J. A. V. - bes.

● **Ilevičienė Ona** iš Floridos lankėsi pas brolių Martyną ir jo šeimą Zavaskus ir J. ir D. Gražius Verdunė.

● **Marija Aukštaitė** su sūnum Antanu iš Toronto lankėsi Montrealyje.

● **Algis Gražys** su šeima iš Sherbrooke Universiteto lankėsi pas savo ir žmonos tėvus - Gražius ir Kreivius.

● **Viliamas Jonas** su šeima iš London, Ont. lankėsi pas savo tėvus LaSalėje ir žmonos tėvą M. Kringelį Montrealyje.

● **VINCAS UŽDAVINYS**, daugelį metų Kaune reda-

gavęs Vilniui Vaduoti Sąjungos žurnalą "Mūsų Vilnius". Vilniaus spaudoje paminėtas, ryšium su jo 70 metų amžiaus sukaktuvėmis. Paminėjime išvengta jo darbuotės įvertinimo, tik nurodomi jo atliktieji spaudos srityje darbai.

● **HAMILTONE** rugsėjo 30 d. įvyksta Montrealio vyrų okteto koncertas.

● **Kuprevičių duktė** Genovaitė su šeima iš Toronto lankėsi pas tėvus LaSalėje.

● **Pranas Bernotas** su žmona vasarojo Cape Cod, Mass., prie Atlanto.

● **Susirgusi** buvo N. Kukėnienė iš Brome, po operacijos Royal Victoria ligoninėje sveiksta namuose.

● **E. ir A. Juzumai** iš New Yorko lankėsi Montrealyje pas S. M. Morkūnus

● **ŠIAULIUOSE** veikia dr. S. Domaš vičiaus vadovaujanti mokykla išleidžia medicininis seseris, akušeres, feldšerius ir vaikų prieglaudų prižiūrėtojas. Mokykla dabar užima specialiai jai statytas patalpas ir turi 362 vietų bendrabutį. Mokykla aprūpinta vidaus ligų, vaikų, chirurgijos, ginekologijos, mikrobiologijos ir chemijos laboratorijomis.

● **ROMAS CIBAS** iš Australijos, kur Sydnejaus mieste jis turi kelionių biurą "Palangą" lankosi Amerikoje savo biznio reikalais.

● **LIETUVOJE** praeitas birželis buvo labai karštas. O po karščių sekė audros liūtys ir ledai. Daug žalos iškritę ledai padarė Utenos ir Kaišadorių apylinkėse.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%	DUODA PASKOLAS:	
Taupomasis s-tas	6.0%	Asmenines	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 3 metams	7.5%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.